

1150
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1950 — Nr. 2

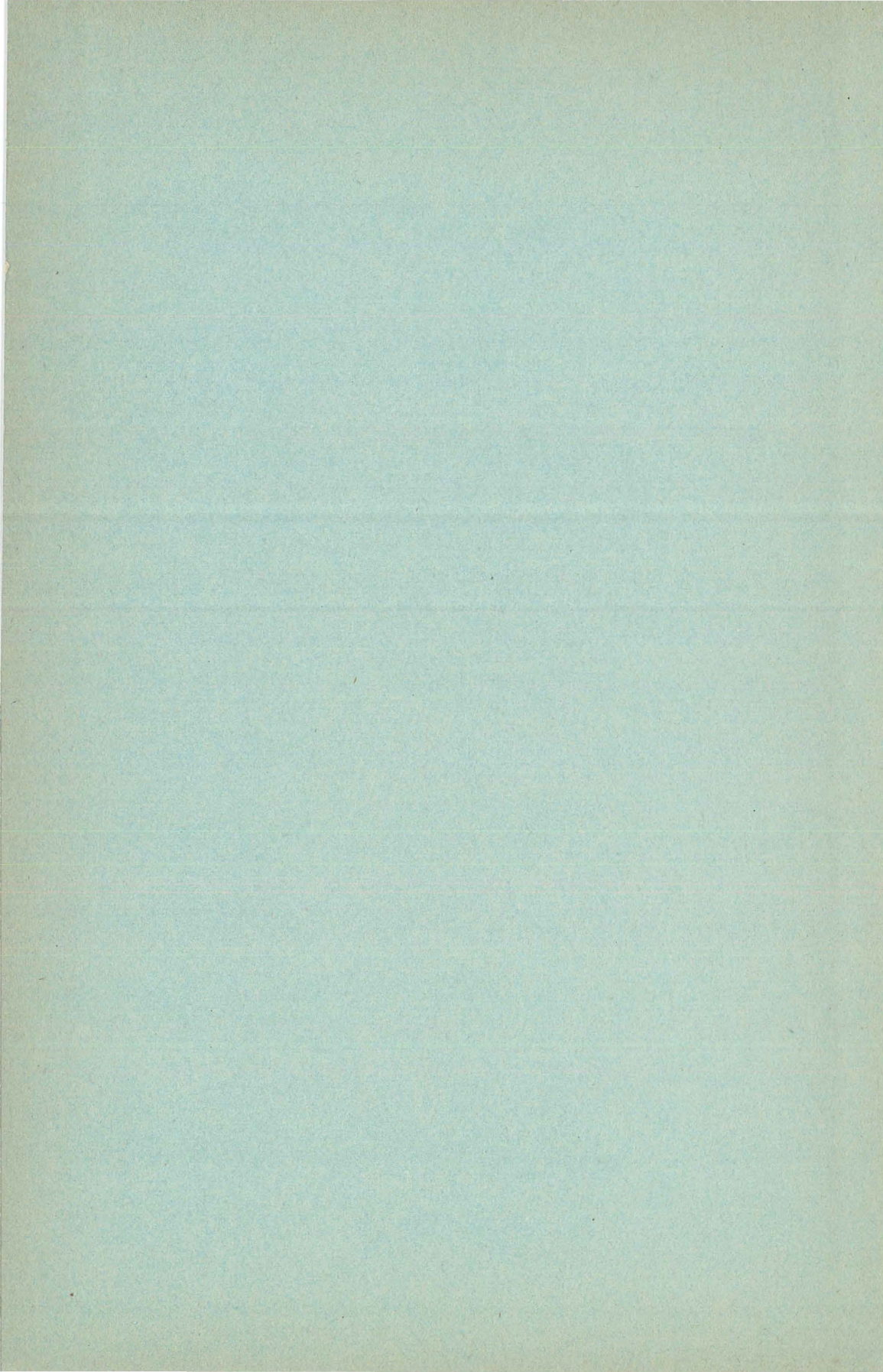
Vintersildfisket 1950

(STOR- OG VÅRSILDFISKET)

Bereining avgltt av
oppsynsjef Håkon Vikse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

Bergen 1951
I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel, Oslo

Innhold

Vintersildfisket 1950

(STOR- OG VÅRSILD FISKET)

Beretning avgitt av
oppsynsjef Håkon Vikse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

TABELLER

1. Gullisild	12
2. Sjøpennsild	14
3. Landnorsild	15
4. Fangermetode fortløp i land i de forskjellige fjerter og havner	20
5. Fangermetode fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	20
6. Fangermetode fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	20
7. Diverse fangermetoder fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	20
8. Sjøpennsild fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	21
9. Landnorsild fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	22
10. Diverse fangermetoder fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	22
11. Havn fortløp fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	22
12. Sjøpenn fortløp etter hovedfartens heimstedslykke m.m.	20

Bergen 1951

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel, Oslo

Innhold.

	T E K S T	Side
Fiskets gang		3
Drivgarnsfisket		5
Settegarnsfisket		8
Snurpenotfisket		13
Landnotfisket		16
Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst		19
Dagbok vinteren 1950 av notbas Hans O. Vindenes		21
Deltakelsen i fisket		29
Redskapstapene		41
Berging av settegarn		42
Sunnhetstilstanden		43
Forskjellig		46
Ulykker m. m.		46
Tråling etter vintersild		46
Utenlandske fiskeres deltakelse i årets vintersildfiske		46
Hjelpere eller »bommere«		47
Oppsynet — Fiskerne som kontrollører		48
Utgiftene til oppsynet		50
Forseelser		50
Tvistesaker		51

T A B E L L E R

1. Garnfisket	12
2. Snurpenotfisket	14
3. Landnotfisket	18
4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer	20
5. Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	30
6. Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	30
7. Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	30
8. Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	33
9. Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	35
10. Diverse kombinasjoner fordelt etter farkostens heimstadsfylke m. m.	36
11. Rene hjelperlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	38
12. Seilere fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke m. m.	40

Fiskets gang

Forholdene lå godt til rette for utrustningen til vintersildsesongen 1950. Redskapsrasjoneringen var opphevet, og det var også redskaper å få. Også for øvrig lå det bra an med utrustningen. Det eneste som ikke kunne dekkes, var etterspørselen etter ekkolodd. Det var dog installert ekkolodd i en rekke fartøyer etter sesongen 1949.

Som det vil gå fram av avsnittet om deltakelsen, øket antallet av deltakende lag fra foregående sesong. Det var også den alminnelige mening at årets vintersildflåte var den største og mest effektive som har deltatt i norsk vintersildfiske.

Mange mente at silden ville komme tidligere i år enn den har gjort i de senere år. Dette satte også sitt preg på forberedelsene. Enkelte var således sjøklar før jul. Enda flere gjorde klar mellom jul og nyttår — og de fleste bega seg til storsildfeltene de første dager av januar. Det ble dog lang tid å vente på silden. Trass i det vanlige forsøksfiske fra midten av desember og iherdig søking fra den øvrige flåte, fikk man ikke kontakt med storsilden før den 21. januar. Enkelte mente riktignok å ha konstatert at storsilden var kommet allerede den 9. januar, men noe fiske ble det i hvert fall ikke før den 21. januar.

Til å begynne med så det ikke ut som om det var noen stor silde-tyngde til stede. Været var også mindre godt de første par dagene etter at silden var kommet. Været bedret seg imidlertid snart — og man fikk også hurtig et annet inntrykk av silde-tyngden enn man opprinnelig hadde. I løpet av få dager sto det således en usedvanlig stor silde-tyngde tett i land på strekningen Grasøyene—Bulandet, hvor det framover til 11. februar foregikk et rekordartet storsildfiske under stort sett gunstige værforhold. Riktignok var det sterk sørlig kuling med stormbyger i blant i dagene 2.—4. februar, men man fisket likevel hele tiden i le av land. Det var nok sild både lenger nord og lenger sør, men flåten konsentrerte seg om den nevnte strekning hvor silde-tyngden også var størst.

Årets storsildkvantum ble ca. 6.150.000 hl, eller ca. 2.100.000 hl større enn storsildkvantumet i 1948. Kvantumet ville utvilsomt blitt ennå større hvis mottakskapasiteten i land hadde stått i forhold til land var betydelig øket til sesongen i forhold til tidligere, men det var

likevel langt fra tilstrekkelig. Mottakerapparatet begynte å svikte alleflåtens fangstkapasitet. Riktignok mente man, at mottakskapasiteten i rede etter en ukes tid, og trass i at fiskebåtene ble dirigert store strekninger med fangstene, og det ble anlagt store førefartøyer for å transportere sild til sildoljefabrikken i Nord-Norge, ble situasjonen vanskeligere for hver dag som gikk. Den 9. februar lå således ca. 300.000 hl usolgt ombord i fiskefartøyer i de forskjellige havner, likesom det sto ca. 1.000.000 hl landnotsild i lås som det var små eller ingen avtaks-muligheter for. Under disse omstendigheter så styret i Noregs Sildesalslag seg nødt til å innstille omsetningen av vintersild innmeldt til laget i tiden lørdag den 11. februar kl. 18 til mandag den 20. februar kl. 0. I sakens anledning sendte styret i Noregs Sildesalslag ut følgende melding:

»På grunn av det usedvanlig rike storsildfiske, som begynte den 21. januar, er den oppfiskede mengde storsild blitt så stor at Noregs Sildesalslag med eksisterende mottakskapasitet ikke ser seg i stand til å omsette hele fangsten på en tilfredsstillende måte for fiskerne og samfunnet, selv om fisket av naturlige grunner muligens vil komme til å avta i de nærmeste dager.

Hvis fisket ikke innstilles for noen dager, vil mesteparten av silden bli så gammel før den leveres at den vil bli utjenlig til de forskjellige anvendelser.

Styret og salgsstyret, etter samråd med Fiskeridirektøren og Fiskeridepartementet, har derfor i dag funnet det nødvendig å fatte følgende vedtak:

I henhold til Kgl. resolusjon av 19. desember 1947, som bestemmer at vintersild eller produkter av slik sild ikke kan tilvirkes, omsettes og/eller utføres når silden ikke er kjøpt gjennom Noregs Sildesalslag, bestemmes at laget ikke omsetter vintersild som innmeldes til laget etter kl. 18 lørdag den 11. februar, eller deretter fiskes før mandag den 20. februar kl. 0.

Det er fortsatt tillatt å innmelde landsteng. Landstengt sild som er innmeldt eller låssatt i tidsrommet mellom lørdag den 11. februar kl. 18 og mandag den 20. februar kl. 0, har dog ikke krav på opptak etter de for landstengt sild fastsatte regler, heller ikke etter reglene for utsatte steng. Denne sild vil, enten det gjelder ordinære eller utsatte steng, bli tatt opp etter nærmere instruks fra salgsstyret etter hvert som det blir avsetningsmuligheter, dog således at opptak i tilfelle av avsetningsvanskeligheter ikke bør komme til foretrengsel for sild som fiskes eller stenges etter mandag den 20. februar kl. 0.»

Da fisket stanset den 11. februar, lå det ca. 800.000 hl snurp- og garnsild som ikke kunne anvises losseplass, likesom det fortsatt sto ca. 1.000.000 hl landnotsild i lås.

Uansett de ord som ble brukt i ovenstående melding, var Noregs Sildesalslags beslutning ensbetydende med stopp av fisket. Beslutningen framkalte en omfattende pressediskusjon om dens hensiktsmessighet og det rimelige i at landnotstengningen kunne fortsette i sperretiden. Det er dog etter hvert blitt enighet om at stoppen ikke var til å unngå. Stoppen hadde også sin misjon på annen måte, idet den klart viste at forholdet mellom flåtens fangstkapasitet og mottakskapasiteten i land er et brennaktuelt spørsmål som krever en løsning. Noe annet er at det kan ta tid å løse problemet.

I sperretiden ble søkt etter sild med ekkolodd forskjellige steder. På de nordlige felter hadde man inntrykk av at silden var under utsig i slutten av sperretiden. I Haugesundsavsnittet meldte flere om store sildetyngder på strekningen Utsira—Røyvær—Skotningen i samme tidsrom, men disse meldinger ble ikke bekreftet gjennom de forekomster som viste seg da vårsildfisket tok til. Forekomstene var nemlig helst små og spredte på samtlige felter. Silden tok heller ikke inn i Karmsundet og Ryfylkefjordene. Derimot gikk den inn i Bømmelfjorden og videre innover til Tittelsnes, Ålfjorden, Langenuen og Nyleden. Silden gikk her både hurtig og djupt, og selv om enkelte ville ha det til at det her var bra med sild fore — særlig da i Bømmelfjorden — ble det ikke tatt fangster av særlig betydning på disse felter heller.

I alt ble oppfisket ca. 2.100.000 hl vårsild. Dette er ved siden av sesongen 1947 det laveste vårsildkvantum som er oppfisket etter frigjøringen. Vårsildfisket ble således en skuffelse. Værforholdene var også mindre gunstige i vårsildperioden — særlig da i Sogn og Fjordane og nordligere felter og til dels også i Haugesundsavsnittet.

I alt ble oppfisket 8.293.607 hl vintersild, eller ca. 500.000 hl mindre enn i rekordåret 1948. Den nøyaktige fordeling på storsild og vårsild var henholdsvis 6.147.444 og 2.146.163 hl. Av totalkvantumet var 4.228.124 hl snurpenotsild, 3.091.872 hl garnsild (hvorav ca. 1.060.000 hl settegarnsild) og 973.611 hl landnotsild.

Nord for Stad ble oppfisket ca. 2.000.000 hl, hvorav vel halvparten var snurpenotsild og resten i hovedsaken drivgarnsild.

Sesongen må betegnes som tilfredsstillende for alle redskapsklasser, med unntak av settegarnsklassen. Som vanlig varierte resultatene sterkt innen samme redskapsklasse. Det var dog i år særlig 2 forhold som for så vidt var utslagsgivende — særlig da under storsildfisket — og det var fartøyenes lasteevne og hell eller uhell med hensyn til lossetørn.

Drivgarnsfisket.

Som nevnt foran ble det i år oppfisket vel 2.000.000 hl drivgarnsild. Dette er det nest største kvantum som hittil er oppfisket, idet det

bare er rekordåret 1948 som kan oppvise et større kvantum med 2.200.000 hl. I de øvrige sesonger etter frigjøringen har kvantumet vært ca. 1.000.000 hl i 1946, ca. 1.7000.000 hl i 1947 og ca. 1.200.000 hl i 1949.

Hovedtyngden av årets kvantum, eller ca. 1.850.000 hl, var storsild — og herav er igjen den alt overveiende del fisket i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane fylke.

Under det rikeste fisket sto silden tett under land — og det ble drevet mellom fluer og fall i kanskje større grad enn noen gang før. På grunn herav og på grunn av den store sildetyngde, ble det drevet med forholdsvis korte lenker. Man fikk likevel store fangster. I den beste fisketiden fikk dog driverne jevnt over høyst 3 drivdøgn på grunn av avtaksvanskelighetene.

Fra de enkelte felter kan berettes:

Møre og Romsdal og nordligere felter: På disse felter ble oppfisket ca. 950.000 hl drivgarnsild, hvorav ca. 850.000 hl storsild og ca. 100.000 hl vårsild.

Forsøksdrivingen i desember måned ga negativt resultat. Det samme var tilfelle framover til 20. januar. I denne periode var for øvrig også værforholdene mindre gode. Den 20. januar gikk en stor del av driverne og snurperne ut og undersøkte med ekkolodd over store områder. Det ble også satt garn fra vest av Svinøy til Buadjupet, hvor man i løpet av natten fikk fangster på opptil 20 hl — en enkelt driver endog 160 hl på det nordlige Rundefelt. Samtidig meldte »Johan Hjort« at man hadde loddet på sild 22 nautiske mil NV av Ona i en utstrekning av 600 meter. Silden sto fra havflaten til 80 meter djup. Den 23. og 24. januar var det dårlig arbeidsvær og få drivere var ute. De fikk ujevne fangster, fra 10 til 500 hl, på Svinøy- og Rundefeltet. Den 25. januar bedret været seg — og fra nå av og til fisket ble stanset den 11. februar utviklet det seg et rikt drivgarnsfiske, som konsentrerte seg om strekningen Stad—Runde—Goksøyrvika og Grasøyene. Det var nok også sild for Storholmen-, Ona-, Bjørnsund- og Budfeltet, men den overveiende del av flåten holdt seg lenger sør.

Da fisket tok til igjen den 20. februar, fikk noen få drivere ujevne, helt små fangster på Goksøyrvika. Neste dag ble det derimot tatt gode fangster på Svinøy- og Rundefeltet. Det samme var til dels tilfelle for Romsdals- og Nordmørsværene. Dagsfangsten ble ca. 68.000 hl.

Deretter ble det landlige til 27. februar. Den 28. februar og 1. mars var fangstene små for samtlige felter — og senere var drivgarnsfangstene for det meste mislige nord for Stad. Etter 28. februar ble således kun fisket tilsammen ca. 12.000 hl drivgarnsild her.

Sogn og Fjordane: På feltene i Sogn og Fjordane ble oppfisket vel 950.000 hl — hvorav vel 900.000 hl var storsild. Dette er det største

kvantum drivgarnsild som er oppfisket i dette fylke. Det største kvantum som tidligere var oppfisket her var i 1948, da kvantumet var ca. 635.000 hl.

Også på feltene i Sogn og Fjordane søkte man forgjeves etter sild når været tillot det framover til 20. januar.

Den 21. januar fikk driverne ubetydelige fangster på Bremangerhavet. Største fangst ble tatt 12—14 nautiske mil vest av Nesje fyr, og var på 16 hl. Samtidig fikk man opptil 3 hl vest av Bulandet. Det var ingen tyngde til stede på dette tidspunkt, og de få forsøk som ble gjort under ugunstige værforhold de etterfølgende dager ga heller ikke nevneverdige resultater.

Den 25. januar fikk driverne fra 5—10 hl pr. garn i åtefiske mellom Kråkenes og Stad — og fra nå av seg silden daglig under land, og fisket strakte seg stadig lenger sørover. Således fisket man på Bremangerhavet den 26. januar, vest av Kvanhovden den 28. januar, vest av Bulandet den 30. januar og i Gåsværosen den 31. januar. Overalt var det store sildetyngder til stede som allerede den 30. januar sto nær land og etter hvert trakk inn i fjordene. Det utviklet seg framover til 11. februar et rikt drivgarnsfiske på strekningen Stad—Kråkenes, i Vågsfjorden, langs Bremangerlandet og Frøyen, i Hellefjorden, Skorpefjorden, Aspøfjorden og omkring Alden og til dels også i Gåsværosen og Strømfjorden. På alle felter ble det tatt store fangster både dag og natt, men på grunn av stor deltakelse og fordi fisket foregikk nær land kunne fangstene være ujevne. Alle lastet dog opp — om ikke på ett så eventuelt på flere døgn, idet man ikke tok det så høytidelig med å anmelde fangstene innen 24 timer, således som bestemt i Noregs Sildesalslags forretningsregler.

Under de forhold fisket foregikk, forekom det hyppige sammendrivinger mellom drivgarnslagene innbyrdes. Under åtefiske gjaldt dette også mellom driverne og snurperne.

Da fisket tok til igjen etter sperretidens utløp, var det lite sild å finne på feltene i Sogn og Fjordane. Været var også til dels rusket og deltakelsen liten. Enkelte fortsatte dog framover til midten av mars og tok en del ujevne fangster på tilsammen henimot 50.000 hl. Fisket foregikk vesentlig på strekningen Kråkenes—Olderveggen.

Hordaland: I Hordaland ble oppfisket ca. 100.000 hl drivgarnsild, hvorav ca. $\frac{3}{4}$ var storsild. Deltakelsen var forholdsvis liten.

De første fangster ble tatt 2. februar ved Holmengrå. Fangstene var helst små. Den 3. og 4. februar ble videre tatt noen få ujevne fangster mellom 2 og 200 hl på samme felt, og i Fedjefjorden og vest av Fedje. I dagene framover til 11. februar var fangstene framleis ujevne, men gjennomgående bedre på samme felt.

For Øygarden utenfor Bergen ble den første fangst tatt på Toftevikken natt til 4. februar. Fangsten var på 70 hl. Fra 4. til 11. februar ble deretter drevet vest av Øygarden sørover til Lønøy. Drivingen foregikk vesentlig på Toftevikken, hvor det ble tatt til dels gode fangster. Erfarne fiskere har uttalt at det sto bra med sild vest av Øygarden da sperretiden kom.

Fra 20. februar til 11. mars drev opptil 40 drivere daglig vest av Øygarden utenfor Bergen og sørover til Stolmen, hvor man fikk ujevne, for det meste små fangster — tilsammen ca. 21.000 hl.

I tiden 20. februar til 2. mars foregikk videre litt drivgarnsfiske på strekningen Selbjørnsfjorden—Espevær. Det deltok opptil 15 lag som fisket ca. 3.500 hl. Fangstene var også her ujevne og for det meste små.

Rogaland: I Rogaland ble fisket ca. 4.000 hl drivgarnsild, som i sin helhet er fisket etter 20. februar. Det deltok opptil 20 lag, som i tiden 20. februar til 2. mars drev sørvest av Gjeitung og vest av Jarsteinen og Ferkingstadøyene. Fangstene var her som i Hordaland i samme tidsrom.

Settegarnsfisket.

Årets settegarnsfiske ble som før nevnt en skuffelse, idet det bare ble oppfisket ca. 1.060.000 hl, som noenlunde svarer til resultatet i 1947. Ellers har årskvantumet etter frigjøringen vært ca. 1.300.000 hl i 1946 og 1949 og ca. 2.300.000 hl i 1948.

Det mislige fisket skyldes for en del værforholdene. Disse var riktignok stort sett bra i Egersundsavsnittet, men i Haugesundsavsnittet ble fisket ikke lite hemmet av vær- og strømforholdene, selv om det var få dager med fullstendig landligge.

Den vesentligste årsak til det mislige fiske var dog at sildetyngden på de vanlige settegarnsfelter var helst liten og at silden opptrådte på begrensede felter. Dette gjaldt både i Egersunds- og Haugesundsavsnittet. I Haugesundsavsnittet foregikk fisket således så å si utelukkende ved Ferkingstadøyene, Urter, Sve, Røvær og Sørøyene, hvor man ved hjelp av ekkolodd oppsporet den sild som fantes. Fangstene ble dog svært ujevne.

Det er antydnet at silden i år muligens har gytt på djupere vann utenom de vanlige settegarnsfelter. Således fikk seiegarnsfiskerne meget silderogn i sine garn vest av Ferkingstadøyene på 80—90 favners dybde etter settegarnsfiskets slutt. Dette var så pass langt fra de vanlige settegarnsfelter at fiskerne ikke fikk føling med den sild som var der.

Med den kapasitet settegarnsflåten har i dag og den garmengde som nå brukes, er det klart at de gamle settegarnsfelter blir for små.

Det er derfor naturlig at man reiser spørsmålet om å finne nye settegarnsfelter. Det ble også iverksatt sådant forsøk i Sogn og Fjordane i tiden 13. til 18. mars. Forsøket ga ikke noe resultat. De fleste mener dog at forsøket ble gjort for sent, og at det bør gjentas i større målestokk og eventuelt foregå gjennom hele vårsildsesongen.

Lista—Jærens Rev. Fisket i dette distrikt må betegnes som mislykket. I alt ble således oppfisket 134.750 hl mot 300.000 hl i foregående sesong. I løpet av de siste 10 år, har man imidlertid ikke hatt mindre enn 3 dårligere sesonger i dette distrikt. Dette var sesongene 1941, 1942 og 1947, da årskvantumet var henholdsvis ca. 60.000, 500 og 90.000 hl. I de øvrige sesonger i 10-årsperioden har det årlige kvantum ligget mellom 500.000 og 700.000 hl.

Det mislige fiske siste sesong skyldes at sildeforekomstene var små og at silden sto på begrensede områder. Været var som nevnt foran stort sett bra, bortsett fra 2. og 3. mars som for øvrig falt i beste fisketiden. Deltakelsen varierte mellom 50 og 300 lag, men var jevnt over på ca. 200 lag.

Av årets kvantum er ca. 26.000 hl fisket på Klettagrunnen, ca. 72.000 hl på Løsgrunnen, ca. 10.000 hl på Kjesholmsgrunnen og ca. 25.000 hl på Ognabukta. På samme måte som i de 3 nærmest foregående sesonger var det ikke noe fiske på Siragrunnen, hvor det heller ikke ble registrert sild med ekkolodd.

I uken 20.—25. februar ble det satt prøvesett på Klettagrunnen. Det ble forsøkt både med natt- og dagsett, men uten resultat.

Mandag den 27. februar satte 50 skøyter dagsett samme sted. For de første som drog ble det svarte garn. Senere på dagen fikk enkelte noen få sild og et enkelt lag 10 hl på en setning. Neste dag drog 100 skøyter nattsett på Klettagrunnen og 30 på Løsgrunnen. De drog framleis for det meste svarte garn, men enkelte fikk opptil 15 hl pr. setning. I løpet av dagen satte 200 skøyter dagsett på Kletta-, Løs- og Kjesholmsgrunnen hvor de drog opptil få hl pr. setning, men for det meste svart. Den 1. mars drog samme antall skøyter natt- og dagsett på de nevnte grunner. Fangstene var ujevne — på nattsett 5—20 hl, for det meste 8—10 hl pr. setning — og på dagsett fra svarte garn til 30 hl pr. setning. Fisket fortsatte framover til 8. mars på disse grunner. Fangstene var hele tiden ujevne, men til dels gode, på opptil 30 hl pr. setning. Enkelte forsøkte seg også i dagene framover til 13. mars, men uten å få nevneverdige fangster. De fleste forlot dog Egersundsfeltet den 9. mars.

På Ognabukta ble det fisket i dagene 7.—9. mars. Også her var fangstene ujevne — fra 0 til 30 hl pr. setning. Fisket var best i nordvestkanten av feltet.

Årets beste fiskedag ved Egersund, var den 7. mars da det fra samtlige felter ble levert 248 natt- og dagsettfangster på mellom 20 og 350 hl, tilsammen vel 34.000 hl.

Jærens Rev—Tananger og omkring Kvitsøy. Det ble heller ikke i år fanget settegarnsild på disse felter.

Vest-, sør- og innom Karmøy. På disse felter ble fisket vel 200.000 hl settegarnsild mot ca. 450.000 hl foregående sesong.

Ved sperretidens utløp hadde det samlet seg en stor settegarnsflåte i Skudeneshavn og Åkrehavn. Allerede 20. februar satte man prøve-setninger på strekningen Håskjærene—Svortingens. Resultatet ble svarte garn. Det ble også i resten av uken gjort flere forsøk både med dag- og nattsett, men resultatet var hele tiden svarte garn eller svake fornemmelser.

Den 24. februar satte 3 skøyter nattsett på strekningen Fleggjo—Treboene, men også her ble resultatet svarte garn, Det ble senere ikke gjort flere forsøk med settegarn sør for Håskjærene eller på Karmøys østside.

Mandag den 27. februar fikk 2 av 12 settegarnsskøyter 12 og 18 hl på nordostre siden av Ferkingstadøyene. I resten av uken fisket opptil 300 skøyter på strekningen Svortingens—Haganeset og omkring Ferkingstadøyene hvor de fikk ujevne, men for det meste små fangster. Fisket var best på enkelte flekker ved Ferkingstadøyene.

I den etterfølgende uke var deltakelsen jevnt over noe større. Fisket foregikk på de samme felter som foregående uke og resultatene var de samme. Hermed sluttet fisket av på disse felter. Enkelte skøyter forsøkte seg dog fortsatt på sørsiden av Ferkingstadøyene i første halvdel av den etterfølgende uke. Også her var fangstene ujevne og for det meste små.

Omkring Bokn m. m. Det ble ikke tatt settegarnsild omkring Bokn eller andre steder i Karmsundet eller Ryfylkefjordene i år, idet silden som før nevnt ikke tok inn her.

Røvær—Urter og Utsira. Ved Røvær, Urter og Sve ble oppfisket 381.950 hl settegarnsild mot ca. 120.000 hl foregående sesong. Også på disse felter var fangstene ujevne. Enkelte fikk bra fangster eller svarte garn, mens man i nærheten kanskje drog mislige fangster.

Det ble forsøkt prøvesett ved Sve allerede 20. februar. Resultatet var for det meste svarte garn, men i djuprennen mellom Røvær og Sve fikk man fangster på opptil 15 hl pr. setning på 60—70 favners djup. Ca. 400 skøyter satte nå nattsett mellom Røvær og Sve og ved

Urter. Resultatet var svært ujevnt — fra svarte garn og opptil 15 hl på enkelte setninger. Utover dagen bedret fisket seg noe, og enkelte fikk tilsammen på natt- og dagsett opptil 270 hl. Om kvelden ble varslet kuling, men det var da allerede satt mange garn på disse felter. De følgende dager var været rusket — og man hadde nok med å berge utestående garn. Fangstene var ujevne og for det meste små. Lørdag den 25. februar var været noe bedre — og 150 skøyter fikk da ujevne, helst små fangster ved Urter og Sve, mens ca. 100 skøyter fikk noe bedre fangster ved Selenningene.

I uken fra 27. februar til 4. mars var fisket noe bedre enn i foregående uke. Fisket var fortsatt ujevnt, men det ble dog enkelte steder tatt opp til 20—40 hl pr. setning. Det ble fisket på de samme felter, nemlig ved Urter, Sve og Selenningene og videre rundt Røvær til Gitterøy. I de siste dager av uken var fisket igjen værhindret.

I uken 6. til 11. mars ble fisket på de samme felter. Fisket var da sterkt avtakende — og deltakelsen var også liten.

Ved Ramsholmene og i Bømlo og Bremnes. I Sørøyane — Rams-holmene medregnet — ble i alt oppfisket 342.000 hl settegarnsild. Fisket foregikk på strekningen Ramsholmene—Gåseskjær og nordover til Raudholmene. Det ble også fisket lenger nord — omkring Espevær og i Nordøyane, men resultatet var her nærmest negativt.

I Bremnes herred ble ikke fisket settegarnsild i år.

Lørdag den 25. februar satte 50 skøyter dagsett ved Ramsholmene og fikk fra 5 til 100 hl, gjennomsnittlig 12 hl hver.

Mandag den 27. februar satte henholdsvis 100 og 25 skøyter dagsett ved Gåseskjær og Ramsholmene, hvor man fikk for det meste små fangster — enkelte opptil 15 hl pr. setning. Neste dag var fisket fremdeles ujevnt på nattsett, men noe bedre på dagsett.

Den 1. mars trakk fisket seg oppover til Låttersøy og Hjartholmen, hvor det ble fisket ut uken med unntak av den 3. mars da det var landligge. Fisket var hele tiden ujevnt, men med enkelte bra fangster.

Mandag den 7. mars øket deltakelsen — og over 500 skøyter fisket på strekningen Ramsholmene—Oksøy og nordover til Raudholmene. Fisket var ujevnt, men til dels bra på enkelte flekker. Fisket fortsatte på disse felter ut uken, men allerede 9. mars var fisket sterkt avtakende — og deltakelsen avtok sterkt.

Tabell 1.

Garnfisket.

	Uken som endte:							
	28/1	4/2	11/2	25/2	4/3	11/3	18/3	Total
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Titranfeltet	—	—	—	—	500	700	—	1 200
Veidholmsfeltet	—	—	1 400	—	2 000	1 400	—	4 800
Gripfeltet	400	3 900	4 500	—	3 200	1 100	—	13 100
Bud og Bjørnsundfelt.	18 200	14 600	16 900	2 850	5 100	250	400	58 300
Onahavet	10 300	17 100	4 950	500	3 400	—	—	36 250
Storholmfeltet	900	1 000	—	—	—	—	—	1 900
Goksøyrvika, Valla- boene og Grasøyene	155 400	89 300	71 500	2 300	—	—	—	318 500
Rundefeltet	51 300	47 300	45 800	44 000	10 500	3 200	—	202 100
Svinøyhavet	63 500	57 800	31 800	13 000	1 900	100	—	168 100
Stadhavet og Selje ..	89 900	37 600	49 650	12 400	—	50	50	189 650
Nord-Vågsøy	16 300	20 500	—	—	—	—	—	36 800
Sør-Vågsøy	38 400	59 500	17 600	2 800	—	—	—	118 300
Davik	32 050	22 200	19 700	—	11 450	5 200	—	90 600
Bremanger	35 300	36 150	20 100	400	7 050	15 500	3 900	118 400
Kinn	97 600	95 100	64 300	250	2 250	—	—	259 500
Askvoll	850	178 200	72 700	1 000	50	—	—	252 800
Solund	—	34 200	20 900	—	—	—	—	55 100
Fedje	—	950	23 250	—	—	—	—	24 200
Hjelme	—	—	9 150	50	—	—	—	9 200
Herdla	—	100	36 750	2 100	8 750	4 100	—	51 800
Fjell	—	—	4 300	—	2 100	800	—	7 200
Sund	—	—	500	—	800	550	50	1 900
Austevoll	—	—	1 317	300	1 350	200	—	3 167
Fitjar	—	—	—	—	200	—	—	200
Moster	—	—	—	750	300	—	—	1 050
Bremnes	—	—	—	850	300	—	—	1 150
Bømlo	—	—	—	900	70 250	228 500	3 250	302 900
Sveio	—	—	—	600	18 000	20 500	—	39 100
Utsira	—	—	—	200	—	—	—	200
Skåre	—	—	—	32 600	123 100	4 850	—	160 550
Torvastad	—	—	—	17 400	204 000	—	—	221 400
Åkra	—	—	—	50	69 950	28 900	—	98 900
Skudenes	—	—	—	1 700	13 900	91 200	2 005	108 805
Nærbo	—	—	—	—	—	100	—	100
Ogna	—	—	—	—	—	25 850	—	25 850
Eigersund	—	—	—	—	78 500	30 300	—	108 800
	610 400	715 500	517 067	137 000	638 900	463 350	9 655	3 091 872

Snurpenotfisket.

Det ble i år oppfisket vel 4.200.000 hl snurpenotsild mot henimot 3.200.000 hl foregående sesong og vel 3.500.000 hl i 1948.

Av årets kvantum var ca. 3.400.000 hl storsild og ca. 800.000 hl vårsild. Av disse kvanta er ca. 1.000.000 hl storsild og ca. 100.000 hl vårsild fisket nord for Stad, mens resten er fisket sør for Stad.

Årets snurpenotfiske var således meget rikt — det rikeste man har hatt. Det var storsildsesongen som gjorde utslaget.

Storsildfisket foregikk fra Sunnmøre og sørover til Solund, med det beste fiske på strekningen fra Kinn og nordover. Fisket foregikk for det meste om dagen og ganske nær land og i fjordene. Fisket var særlig rikt i Kinn herred, idet det her alene ble fisket ca. 1.200.000 hl snurpenotsild.

Det rike storsildfiske skyldtes i første rekke den store sildetyngde, gunstige arbeidsforhold på fiskefeltet og snurpeflåtenes effektivitet, selv om denne ikke på langt nær kunne utnyttes fullt ut på grunn av avtaksvanskelighetene.

Årets snurpenotfiske begynte ved 15-tiden den 23. januar nord av Vallaboene. Det var stor sildetyngde, men vanskelige værforhold. De fleste sprengete, og enkelte mistet eller ødela sine nøter. Det ble dog tatt vel 40 fangster mellom 30 og 2.100 hl, i alt ca. 22.000 hl.

Neste dag var det ikke arbeidsvær for snurperne, men den 25. januar ble det snurpet fra Runde og sørover til Kråkenes. Fra nå av og til fiskestoppens inntreden den 11. februar kl. 18 foregikk livlig snurping både sør og nord for Stad med det meste gode fangster for de som var til stede. Det ble tatt enkeltfangster på mellom 4.000 og 5.000 hl. Den største vanskelighet var ikke å få fangst, men å få levert den fra seg.

Nord for Stad foregikk fisket særlig på strekningen Stad—Grasøyene. Fisket foregikk i stor utstrekning nær land.

Sør for Stad var det godt fiske på strekningen Stad—Kråkenes den 26. januar og neste dag likeledes på strekningen Kråkenes—Olderveggen. Den 28. januar ble det snurpet vest av Kavnhovden og den 30. og 31. januar var det godt fiske sørover til Ytterøy og innover mot Skorpefjorden i Kinn. I tiden 1. til 11. februar var fisket meget rikt i Hellefjorden og Skorpefjorden.

Ved Bulandet tok man de første snurpefangster den 30. januar ved Sandøy og innover mot Melvørsundet. Det var en del kasting, men det var liten flåte til stede og fangstene var helst små. Resten av sesongen var det helst småsnurpere som opererte i dette distrikt og gjorde noen mindre slepesteng.

I Solund ble bare tatt noen få fangster i Aspøyfjorden og Strømfjorden i slutten av januar og begynnelsen av februar.

Tabell 2.

Snurpenot-

	Uken		
	28/1	4/2	11/2
	hl	hl	hl
Hjørundfjord.....	—	—	—
Bøfjord—N. Vaulen	—	—	18.000
Goksøyrvika, Vallaboane, Grasøyene..	119.350	37.400	25.500
Runde, Kvalsvik, Remø	98.300	64.150	145.900
Sandsøy—Kvamsøy	65.900	31.100	11.200
Svinøyhavet	60.500	18.700	9.100
Stadhavet og Selje med Vannylvgapet	352.200	262.400	59.700
Nord-Vågsøy	126.800	113.100	—
Sør-Vågsøy	65.550	—	3.700
Davik	38.600	22.650	39.900
Bremanger	153.500	75.700	119.750
Kinn	94.900	370.000	718.400
Askvoll	—	12.750	48.150
Solund	—	8.700	4.651
Fedje	—	—	—
Austevoll	—	—	—
Fitjar	—	—	—
Bremnes	—	—	—
Bømlo.....	—	—	—
Moster	—	—	—
Stord	—	—	—
Fjelberg	—	—	—
Ølen	—	—	—
Vikebygd	—	—	—
Valestrand	—	—	—
Sveio	—	—	—
Skåre	—	—	—
Torvastad	—	—	—
Åkra	—	—	—
Skudenes	—	—	—
	1 175.600	1 016.650	1 203.951

Snurpenotfisket i vårsildperioden må karakteriseres som mislykket for alle felter. Særlig gjelder dette Rogaland, hvor silden som før nevnt ikke tok inn og hvor det bare ble fisket ca. 4.000 hl snurpenotsild.

I storsilddistriktene var silden under utsig ved fiskestoppens slutt. Utpå formiddagen den 20. februar var det dog ganske livlig snurping på Goksøyrvika, hvor det ble tatt en rekke gode fangster på opptil 3.300 hl. Neste dag sto silden på Svinøy- og Rundefeltet, hvor det også ble tatt noen fangster. Resultatet var dog dårligere enn foregående dag. Det var tydelig at silden var under utsig, og da værforholdene nå ble dårligere, gikk snurpeflåten sørover.

fisket.

som endte

25/2	4/3	11/3	18/3	25/3	1/4	Total
hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
—	—	—	—	1.900	—	1.900
—	—	—	—	—	—	18.000
65.650	—	—	—	—	—	247.900
17.100	—	—	—	—	—	325.450
15.200	—	—	—	—	—	123.400
—	—	—	—	—	—	88.300
4.950	—	—	—	—	—	679.250
—	—	—	—	—	—	239.900
23.100	—	—	—	—	—	92.350
14.300	—	—	—	—	—	115.450
—	18.200	11.900	29.500	50	—	408.600
—	—	—	81.600	—	—	1264.900
—	—	—	—	—	—	60.900
850	—	—	—	—	—	14.201
1.200	—	116.300	—	—	—	117.500
—	—	2.850	—	—	—	2.850
—	3.250	47.950	—	—	—	51.200
—	—	1.400	—	3.900	1.823	7 123
16.800	36.650	18.400	250	1.650	—	73.750
4.500	71.500	13.700	1.800	—	—	91.500
—	37.600	3.300	—	—	—	40.900
—	39.200	10.900	—	—	—	50.100
—	2.750	—	—	—	—	2.750
—	2.200	—	—	—	—	2.200
—	84.100	15.700	—	—	—	99.800
—	3.800	—	—	—	—	3.800
200	—	500	—	—	—	700
—	2.650	—	—	—	—	2.650
—	400	—	—	—	—	400
400	—	—	—	—	—	400
164.250	302.300	242.900	113.150	7.500	1.823	4 228.124

Den 20. og 21. februar foregikk også en del snurping i Sør-Vågsøy og Davik herreder — særlig da på Kvalheimsviken. Ellers foregikk det i Sogn og Fjordane framover til 16. mars litt snurping på Bremangerhavet og vest av Ytterøyene. Det var for det meste småfangster. Fra 22. februar til henimot midten av mars var deltakelsen liten i dette fylke, men omkring midten av mars var så å si hele snurpeflåten igjen samlet her.

De første dager etter fiskestoppens opphør lå mange snurpere og lyste etter sild i Kårmsundet uten å få fangst eller å registrere sild på ekkolodd. Det ble dog tatt noen småslumper på mellom 30 og 200 hl

ved Sveljeskjær den 20. februar. Den 27. februar ble tatt en fangst på ca. 400 hl ved Ferkingstadøyene. Videre ble tatt 3 fangster mellom 700 og 1.100 hl ved Urter den 28. februar og 1. mars og en fangst på 500 hl ved Røvær den 10. mars.

I Sunnhordland ble den første snurpefangst tatt den 24. februar ved Vespestadvågen.

Den 25. februar ble det tatt enkelte snurpefangster i Bømmel- og Bærøyfjorden — og fra 11. mars foregikk her og ved Tittelsnes, innover til Bjoa, omkring Borgundøy og Fjellberg og ved Stord en del snurping, hvor det ble tatt en rekke mindre og middelstore fangster på lys. Det var for det meste vanskelige strømforhold, og mange kastet bom.

Natt til 10. mars fant snurperne sild ved Holmengrå, hvor det utover natten og neste dag utviklet seg et ganske godt snurpefiske, med fangster på opptill 3.000 hl. Tilsammen ble her fisket vel 100.000 hl. Silden var halvbladet med forfangstsild.

Etter 11. mars foregikk litt spredt snurpefiske på Bømlos vestsida. Fisket var dog ubetydelig.

Landnotfisket.

Som nevnt i innledningen, ble det tatt opp 973.611 hl landnotsild av 283 steng. Heri er medregnet sild fra snurpelandssteng når silden er tatt opp som landnotsild. I Noregs Sildesalslags historie er det bare en gang tidligere tatt opp et større kvantum landnotsild. Det var i 1936 da kvantumet var vel 1.100.000 hl.

Årets landnotfiske var således meget rikt. Det var storsildsesongen som gjorde utslaget. Storsildkvantumet alene var således på 908.276 hl — hvorav den vesentligste del ble fisket i Sogn og Fjordane i løpet av 10—12 dager. Det var store sildetyngder til stede i dette fylke, og silden gikk inn på de fleste kjente kasteplasser. Det var også gunstige forhold å arbeide under, men det ble til dels konkurranse om låseplassene. Kastingen foregikk for det meste om dagen — og det ble satt mange store steng. I flere tilfelle ble nøtene tatt opp fra steng som sto utsatt, idet man fant det unødvendig å ta noen risiko.

Det var vesentlig heimelag som deltok i landnotfisket i Sogn og Fjordane fylke, og disse lag gjorde det usedvanlig godt. Eksempelvis kan nevnes at en gruppe på 23 mann tok opp ca. 53.000 hl alene — noe som sannsynligvis uansett redskapsklasse er rekordfangst pr. mann på en sesong.

På grunn av stoppordren eller sperretiden (fra 11. februar kl. 18 til 20. februar kl. 0), finner man det naturlig å beskrive fisket særskilt for tiden før, under og etter sperretiden.

Før sperretiden: Årets første landnotsteng ble satt den 28. februar på Bolkevikken ved Stad og var på ca. 2.100 hl. Den 30. januar ble gjort 2 slepekast og 1 ordinært landnotsteng på tilsammen ca. 9.000 hl ved Sandøy i Kinn. Samtidig ble gjort et landnotsteng på 4.000 hl på Vetvik i Bremanger. Neste dag ble satt 2 steng på ca. 5.000 og 10.000 hl ved Sandøy og Nærøy i Kinn og 2 steng på Vetvik på 3.000 og 5.000 hl.

Fra 1. til 11. februar foregikk daglig et rikt landnotfiske i Sogn og Fjordane, hvor det ble satt en rekke store steng. Fisket var særlig rikt i Kinn herred, hvor det ble tatt opp 92 steng som tilsammen inneholdt 522.500 hl. I samme tidsrom, men særlig i tiden 6. til 11. februar ble det også satt en rekke steng i Sør-Vågsøy, Davik og Bremanger herreder. I Selje og Nord-Vågsøy ble videre i dette tidsrom satt 10 steng på tilsammen ca. 20.000 hl.

I Askvoll herred ble inntil 11. februar satt 28 steng, hvorav ble tatt opp henimot 80.000 hl sild. Det første steng ble satt ved Gjørøy den 30. januar og var på ca. 600 hl. Neste dag ble satt et mindre steng ved Alden. Egentlig fart i stengningen i dette herred ble det først i dagene 6.—10. februar, da det ble satt en rekke gjennomgående bra steng ved Bulandet, Værlandet og Alden.

Også i Solund var det meget sild til stede, men den holdt seg helst på steder hvor det var vanskelig å kaste. I tiden 30. januar til 9. februar ble det i dette distrikt satt 9 til dels bra steng, hvorav 1 ved Utvær på ca. 8.000 hl. Ved Utvær kunne vært kastet atskillig sild i år, hvis silden hadde gått opp på brukbare kasteplasser.

Ved Fedje ble det i tiden 3.—11. februar satt 7 mindre steng på henimot 6.000 hl, og i Hjelmle ble det den 6. og 11. februar satt 2 små steng ved Hernar og Nordøysund.

Også i distriktene nord for Stad foregikk en del landnotstengning i år. I tiden 7. til 11. februar ble således satt 8 steng i Sande og Herøy herreder på tilsammen ca. 9.000 hl landnotsild.

I sperretiden: I sperretiden var det adgang til å stenge til lands. Denne adgang ble ikke meget benyttet. Dette skyldes for en del uviss-heten om når silden kunne bli tatt opp. For de ordinære landnotlag var dog den vesentligste årsak at de fleste ikke hadde ledige nøter og var fullt opptatt med de steng som de tidligere hadde satt. Dette gjaldt særlig i Sogn og Fjordane — og da spesielt i Kinn herred, hvor det ikke ble satt et eneste steng i sperretiden.

I alt ble det i sperretiden satt 31 steng, hvorav ble tatt opp ca. 45.000 hl. Herav var ca. 38.000 hl storsild.

Av stengene som ble satt i sperretiden, ble 12 med tilsammen ca. 8.700 hl satt i distriktene nord for Stad, mens resten, eller 19 steng,

Tabell 3. *Tabell over landnotfisket.*

Hvor der stengtes		Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opptatt hl
Ulstein:	Vattøy, Hareidø	4	15/2—16/2	28/2— 1/3	4.550
Herøy:	Leinøy, Remøy, Ner- landsøy	8	7/2—16/2	11/2—28/2	6.350
Sande:	Sandsøy, Kvamsøy, Storholmen, Haugs- holmen	8	10/2—17/2	14/2—28/2	6.624
Selje:	Bolkeviken, Årvik, Selje, Silden	6	28/1—15/2	1/2—10/3	14.450
Nord-Vågsøy:	Refvik, Kråkenes	4	30/1—10/2	31/1—20/2	6.000
Sør-Vågsøy:	Torskangerpollen, Vågsvåg, Buviken	9	3/2—14/2	15/2— 1/3	31.250
Davik:	Fåfjorden, Husevågøy, Rugsund, Bortne	18	4/2—4/4	13/2—12/4	46.600
Bremanger:	Vetviken, Øksnesviken, Bremanger, Rydlands- pollen, Nåvene, Nesje, Steinseth, Havrøy, Håøy, Gåsøy, Svelgen	28	30/1— 1/4	2/2— 1/4	145.700
Kinn:	Krågsøy, Kvanhovden, Kjøyna, Batalden, Bat- aldørne, Mågøy, Rus- øy, Vevlingen, Vassøy, Lille Batalden, Teist- halsen, Kvaløy, Skorpa, Æsøy-Nærøy, Kinn, Sandø, Rongsø, Reks- ten, Tansø	92	30/1—11/2	3/2—23/3	522.500
Askvoll:	Bulandet, Bjørnøy, Værlandet, Alden	31	30/1—20/2	12/2— 1/3	87.300
Solund:	Buskøy, Aspøy, Gås- vær, Utvær, Ytre Sulen	16	1/2—18/2	14/2— 7/3	37.200
Fedje:	Omkring Fedje	9	3/2—21/2	4/2—25/2	7.450
Hjelme:	Nordøysund, Stokksøy, Hernar	4	6/2—14/2	9/2— 9/3	10.950
Fitjar:	Hanøy, Hatlevik, Agaøy	4	8/3—31/3	11/3—31/3	1.150
Bremnes:	Rubbestadnes, Håpol- len, Godøhavn, Rogøy, Øklandsvåg, Sønstad- bøvåg, Svinøy, Tver- borgvik, Risvik, Løk- lingholmen, Gjeitung, Grutle fjorden	29	9/3—31/3	11/3—31/3	9.550
Bømlo:	Vikefjord, Espevær, Vespestadvåg, Bøm- melhavn, Langevåg . .	9	23/2—27/3	6/3—30/3	30.750
Moster:	Slaktingsvik	1	7/3—	9/3—	150
Valestrand:	Tittelsnes, Eidsvåg . .	3	28/2— 6/3	6/3— 9/3	5.087
Tilsammen		283	28/1— 4/4	31/1—12/4	973.611

ble satt sør for Stad, nemlig 3 i Selje, 1 i Sør-Vågsøy, 4 i Davik, 2 i Bremanger, 2 i Askvoll, 5 i Solund og 2 i Hjelme herred. 3 av stengene — nemlig 2 i Hjelme og 1 i Askvoll — var middels store, på 5—6.000 hl. De øvrige steng var gjennomgående små.

Etter sperretiden: Etter sperretidens utløp var silden for det meste trukket fra land i storsilddistriktene — og i vårsilddistriktene trakk silden bare i liten utstrekning opp på de vanlige kaste plasser. I Rogaland gikk den overhode ikke inn på kaste plassene, og det ble således ikke satt et eneste landnotsteng i dette fylke.

I Sogn og Fjordane ble det kun satt 11 steng i denne periode, hvorav det ble tatt opp 10.200 hl. Det første av disse steng ble satt allerede 20. februar i Bjørnsundet i Askvoll. Det var på ca. 3.500 hl. De øvrige steng var gjennomgående små. Bortsett fra 2 steng satt ved Utvær den 21. og 22. februar foregikk stengningen omkring månedsskiftet mars—april.

I Hordaland ble det første steng i denne periode satt ved Fedje den 21. februar. Stenget var på ca. 1.400 hl. Det neste og eneste virkelig store steng i vårsildperioden ble satt på Vespestadvågen i Bømlo den 23. februar. Det ble satt av en snurper som oppdaget silden da man var underveis nordover. I alt ble tatt opp vel 23.000 hl av dette steng. Den 28. februar ble satt et steng ved Tittelsnes i Valestrand på ca. 3.300 hl. For øvrig ble det i løpet av mars måned satt 44 mindre steng i Sunnhordland, hvorav ble tatt opp ca. 20.000 hl.

Om landnotfisket vises for øvrig til tabell 3.

Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst.

Etter tabellene 1—3 ble det i alt oppfisket 8.293.607 hl stor- og vårsild siste sesong.

Om hvor silden ble ilandbrakt viser en til tabell 4.

Etter Noregs Sildesalags årsberetning er silden anvendt således: 518.477 hl eksportert fersk, 89.570 hl frosset for eksport, 643.688 hl saltet, 107.994 hl til hermetikk, 6.820.214 hl til sildolje, 74.048 hl til agn og 39.616 hl forbrukt innenlands.

Tabell 4. Fangstmengde brakt i land i de forskjellige herreder og byer.¹

<i>Ilandbringelsessted:</i>		<i>Ilandbringelsessted:</i>	
Søgne	1.750 hl	Strandvik	75.350 hl
Sør-Audnedal	1.900 »	Austevoll	14.050 »
Feda	200 »	Sund	3.850 »
Hidra	1.350 »	Fjell	164.750 »
<u>Vest-Agder</u>	<u>5.200 hl</u>	Herdla	42.300 »
Egersund og Eigersund .	620.600 hl	Hjelme	12.400 »
Sandnes	850 »	Fedje	2.100 »
Hetland	207.800 »	Austrheim	5.050 »
Stavanger	336.500 »	Hordabø	3.400 »
Strand	750 »	Fusa	13.700 »
Rennesøy	1.000 »	Os	20.400 »
Kvitsøy	66.500 »	Fana	10.200 »
Bokn	1.400 »	Manger	1.450 »
Skudeneshavn	23.750 »	Alversund	9.100 »
Skudenes	6.550 »	Hosanger	2.600 »
Stangaland	75.450 »	Laksevåg	17.300 »
Kopervik	12.000 »	Askøy	1.035.100 »
Åkra	106.000 »	Bergen	79.300 »
Avaldsnes	52.250 »	<u>Bergen og Hordaland . . .</u>	<u>1.913.000 hl</u>
Torvastad	1.622.600 »	Gulen	6.400 hl
Skåre	13.400 »	Askvoll	7.350 »
Haugesund	238.700 »	Kinn	1.350 »
<u>Rogaland</u>	<u>3.386.100 hl</u>	Florø	352.900 »
Sveio	35.800 hl	Bremanger	148.200 »
Bømlo	2.000 »	Sør-Vågsøy	452.700 »
Bremnes	1.350 »	Nord-Vågsøy	2.870 »
Moster	900 »	Sogn og Fjordane	<u>971.770 hl</u>
Stord	342.300 »	Sande	125.300 hl
Skånevik	1.600 »	Herøy	762.300 »
Fjelberg	2.900 »	Ålesund	775.250 »
Kvinnherad	3.650 »	Sandøy	85.850 »
Fitjar	8.900 »	Fræna	62.150 »
Tysnes	1.200 »	Kristiansund N.	206.687 »
		<u>Møre og Romsdal</u>	<u>2.017.537 hl</u>

¹ I distriktene sør for Stad er produksjonsstedet i tabellen behandlet som ilandbringelsessted. Dette gjelder også for sild som er tilført fra distriktene nord for Stad.

Sild som er ført fra distriktene sør for Stad og nordover er i tabellen behandlet som ilandbragt i den kommune hvor silden er innlastet for videre transport.

For Møre og Romsdals vedkommende er som ilandbringelsessted oppført den kommune hvor silden er omsatt. Herfra gjelder dog det unntak som er nevnt i første avsnitt.

Dagbok vinteren 1950

Av notbas Hans O. Vindenes, Vindenes.

4. januar: I dag tar vi laus heimefra og går nordover. Enkelte gikk i går, men det var de første her sørfra. Allerede før jul gjorde enkelte av ålesunderne seg klar, og mellom jul og nyttår var de på Svinøyhavet. Det var dog for tidlig. I dag har vi fullmåne, og så spør det om silden kommer nå eller først senere. Vi håper den skal være her i slutten av uken, men ingen kjenner sildens gang i havet — det er iallfall sikkert.

Været er godt og ser ut for å være i godlag for tiden. Det kunne være hyggelig om det ville fortsette også etterat silden kom. I fjor ble vi så værslitt at det var vel stor påkjenning.

5. januar: Det var både drivere og snurpere på sildefeltet ved Svinøy i natt, men det ble kun 5 stk. sild. Ennå er det altså visstnok for tidlig.

Vi ligger i Måløy, hvor det er et lite pent tilsig med båter både nord- og sørfra, slik at havnen fylles etter hvert.

Været er landlig med stiv frost, slik at vi risikerer å bli forkjølet.

6. januar: Også i natt var der folk ute på Svinøyfeltet, men resultatet var lik null.

Brukene fortsetter framleis å strømme til. Karene går på land her og der, håndhilses og ønsker godt år.

I kveld har vinden dreiet sørlig og det er begynt å snø. Kulden er ikke lenger så intens.

7. januar: Heller ikke denne dagen har brakt noen forandring med hensyn til silden. Enkelte mener dog å ha sett skygge på ekkoloddet.

Utover dagen stiv sørlig kuling. Kulden tar heldigvis av. Den var i skarpeste laget.

Folk strømmer framleis hertil fra sør og nord, slik at det blir folksomt etter hvert.

8. januar: Søndag. — Fiskeflåten fra Finnmark til Vest-Agder er nå vesentlig samlet hvor man håper storsilden skal vise seg, det vil si strekningen Florø—Måløy—Ålesund.

Sent i kveld ble meddelt pr. radiotelefon at en av Bergenskes båter hadde sett sildestimer ved Runde og Svinøy. Hele flåten samlet seg på nevnte felter, men uten å finne sild. — Været er tålig bra.

9. januar: Flåten går omkring på Svinøyhavet uten å finne sild. Det friskner utpå kvelden så vi må søke land igjen. En stor del går til Måløy.

10. januar: Driverne, som satte i går kveld, fikk ingenting. Det

ser således smått ut foreløpig. — I dag frisk sørlig og delvis kuling. Hele flåten ligger i havn.

11. januar: Vi venter framleis på silden. Været er bare så noenlunde. De som måtte rundt Stad i dag har hatt det tungt nok.

Her i Måløy ligger i dag ca. 400 fartøyer, hvorav ca. halvparten snurperer. Det er en anseelig flåte.

12. januar: Framleis ingen forandring med hensyn til sildefisket. Flåten øker her i Måløy. Den teller i dag mellom 500 og 600 fartøyer. Været er vestlig kuling og sjø.

13. januar — og fredag, men ingen forandring i sildesituasjonen. Været sørvest og grisete.

14. januar: Framleis ingen forandring. Været er litt bedre. En del av snurpeflåten blir lei av å ligge rolig og flytter sørover.

15. januar: Søndag med sørlig vind og regn. Enkelte går ut mot kvelden, men finner ingenting.

16. januar: Været tålig bra. Snurperne er overalt utpå, men ingenting å se.

17. januar: Nordlig vind som spakner utpå kvelden. Snurperne og enkelte drivere er utpå. Det formerkes sild ved Svinøy og Runde, men man kommer til at det er småsild.

18. januar: Bra vær i natt. Både garn- og snurpeflåten var delvis ute. Man mente å ha observert sild på Svinøyhavet og ved Runde i går kveld. Driverne satte etter registrering på ekkolodd, men det viste seg å være småsild — nærmest mussa. Etter dette må man gå ut fra som avgjort at det er den slags man har sett de gangene da man tidligere i vinter har rapportert storsildens ankomst. Når storsilden har kommet tidligere, så har den vist seg så pass at man ikke har behøvet å stusse over hva som kom.

19. januar: Sørkuling — landligge — betenkeligheter. Nymånen overstått, men silden kom ikke. Nå tar det til å spøke. Varmen i sjøen er unormal høy. Vi synes det er kaldt og fyrer i ovnen.

20. januar: Sørkuling. Det er nesten en trøst ikke å komme på sjø. Man venter seg nemlig ikke noe likevel.

Mot kvelden bedre vær. Vi blant andre tar ut. Driverne formerker sild. Snurperne likeså, men får det ikke til. Det er dog avgjort at en del av det som sees på ekkolodd er storsild. Et par drivere får fangster på opptil ca. 100 hl. I alt kommer det inn ca. 600 hl til Ålesund. — Det er likevel som et eller annet ikke vil klaffe. Det er bare stakkarsdom og elendighet over det hele. — Her er en del småsild på feltet. Den er så liten som mussa. Hva blir det til i år? Man taper troen trass i silden som er fått.

21. januar: Det kom inn ca. 600 hl storsild til Ålesund i natt. Til Bulandet 2 hl. — Været er godt. Alle tar ut, men resultatet lik null. Mot kvelden går vi ut for Holmengrå — langs kysten til Sendingene. Ser til slutt sild på 40—60 favner, men det ser ikke ut som storsild. Vi ser den inn mot Frøysjøen. Er det storsild, må den ta land snart. Den sto imidlertid for djupt til å være storsild på denne tid.

Vinden øker igjen. Man spår sørkuling.

Det er mange både hjemme og på feltet som nå venter på silden med stigende spenning. Bare de ikke må vente forgjeves denne gangen!

22. januar: Søndag. Sørlig, delvis frisk vind og sjø. Flåten ligger vesentlig i havn. De eneste som ikke har fred denne dagen heller er

oppsynsbåtene. De patruljerer som enslige konstabler i tomme gater, og overvåker med nidkjærhet at intet galt forekommer.

23. januar: I ettermiddag fant man sild ved Vallaboene ved Runde. Været var elendig, men det ble tatt ca. 25.000 hl snurpesild og 35.000 hl garnsild. Silden kom altså i år og — selv om den kom sent.

24. januar: Sørkuling og intet fiske. Ingen utseiling.

25. januar: Været litt bedre i natt. Fisket begynte mellom Skorpen og Stad og fortsatte sørover til Kråkenes. Det var sild mange steder, men ikke store stimer.

26. januar: I dag fortsatte fisket med vekslende hell. Med oss gikk det helst fattigslig. Vi fikk omsider ca. 1.900 hl, og ble beordret til Bergen. De som fikk sild først, var også heldige med leveransen. Ja slik er det, men kan hende at vi likevel får levere i Florø i natt. — Fint vær.

27. januar: Vi losser i Fолlesøy og senere i Florvåg. Ble ferdig kl. 20. Været har vært solskinn og stille her, og så vidt jeg forstår har det vært fint på fiskefeltet også med mange store fangster fra Batalden til Rundø.

28. januar: I dag meldes sørkuling sør for Stad og vekslende bris nordnord. Følgelig gikk vi dit brisen var. På nordsiden av Stad og innover Vanylvsgapet er tatt masser av sild i dag. Været har vært pent. Vi er nå på vei med full last eller ca. 2.400 hl.

På Møre er fullt av sild. Mottaket er sprengt. Båtene blir dirigert sørover — sørover. Det blir vel til Stavanger denne gangen. Båtene farer langs etter som perler på en snor. Det var lenge før silden kom, men jamen ble det fiske i år også. Jeg har dog ikke inntrykk av at her er så svært med sild fore, men effektiviteten i flåten er steget kolossalt. Det er særlig ekkoloddet som er årsak til kvantumet i år.

29. januar: Pent vær og søndag. — Det kriges om losseplassene. Det er ikke bare moro å fiske nord for Stad og levere i Bergen, Stord eller Haugesund. Det blir lang kjøring, men hvor skal vi hen?

Mons Andersen Kårbøg skreiv i »blae«, at i år skulle »fiskarane få losse silda si der dei fiska 'na«, men jagu sa jeg smør. Det er samme leken opp igjen synes jeg.

30. januar: Nå er silden kommet like sør til Bulandet, men tyngden står framleis nordnord. Her fiskes like til Rundø, og det føres inn sild i massevis. Mottaket sprenges. Sørøst frisk bris for Sogn og Fjordane. Bedre vær lenger nord.

31. januar: Framleis sild i massevis, men mest fra Batalden og nord. — Sørøst kuling for Sogn og Fjordane. — Vi får et bra kast under vanskelige forhold utfor Batalden, og berger omtrent last. Driverne landbelegger mot lov og forbud og er til fordervelse langs land.

1. februar: Framleis svært fiske. Sør for Stad sørøstlig kuling. Krangel om leveransen. Losser 2.300 hl i Florø.

2. februar: Sørøst kuling. — Går ut og får sild ved Kinn. Her er sild i massevis og oppsynssjefen er til stede og ser på. — Det knaker i mottaksapparatet. Alle kummer er fulle. Er det gjort for lite for leveransen på forhånd? — Vi blir beordret til Bergen.

3. februar: Sørkuling, men her kommer framleis båter med sild. I Bergen og byene for øvrig ligger fartøyer i massevis uten å få tilvist losseplass. Det er nå lørdag, og flere har hatt silden ombord siden tirsdag, så nå lukter den skitt.

4. februar: Der holdes møte på laget — og der ble en løsnings. Alle spredes for å få lossetørn. Det er sørgelig ikke å kunne nytte den korte storsildtiden bedre. Vi går til Haugesund etter 2 døgn venting i Bergen. Sørkuling.

5. februar: Sørkuling. Båtene går etter hvert til losseplass. Lossegjengene er sure og mindre »mottakelige«. Det ser ut som fisket skulle ha vært i gang i 10 måneder — ikke 10 dager. Vi går til Sevlandsvik. Det går sent å komme i gang. Man gir pokker i »hard valuta«. Kjødets lyst eller rettere ulyst er blitt åndens. På denne måten bygges ikke landet. Alle burde henge i, således som f. eks. finnene gjør det. Her er massevis av stakkarsdom. Er det bare en tom mage som kan rette på forholdet? Har vett og forstand ikke lenger noe å si? Dagene går og storsilden blir mindre. Ta den igjen da!

6. februar: Bra vær i dag. Vi har ligget på losseplass siden i går ettermiddag og takket Gud for hver hektoliter vi har fått levere. Har ikke interessert meg for hva der fiskes, men jeg forstår at der kommer sild uavlatelig. — Dette med leveringsstoppen er en sørgelig affære. Det burde vært sørget for opplagsplasser, slik at dette kunne vært unngått.

7. februar: Vi ble endelig ferdig i går kveld etter et døgn lossing på 1.750 hl. Det er kommet ned i skitten med alt — til og med tempoet, enda vi bare har hatt sild i 14 dager. Det var disse 3 ukene under storsildsesongen man skulle anstrenge seg, men det blir snart for meget. Stakkars oss hvor lite det egentlig skal til.

Været er bra. Vi går nordover. Treffer sild som står og ier ved Gåsvær. Vi kaster, sprenger litt og får 1.300 hl ombord. Så er vi og trøtt for i dag og går til køys.

8. februar: Tålig bra vær. Går nordover til Alden. Der er en del sild og kasting. De fleste får. Vi får 700 hl i et kast og fortsetter til Skorpefjorden, hvor det også kastes og hvor vi får resten av det vi trenger til last og ca. 400 hl i en bommer. Går til Florø hvor man vinker: Gå sørover! Det er som å bli vist til — ja, jeg vil ikke si hvor hen. Vi anser tilstanden både i Bergen og lenger sør for håpløs.

9. februar: Kom til Bergen kl. 7. Fint vær. Dokkeskjærskaien er full av lastede fartøyer. Man greier ikke å skrive dem opp så fort som de kommer! Skulle det også være et hefte? Her er visst et sted det ikke klaffer. Det er iallfall slik ut. Når man endelig en gang får en godværs vinter med en del sild, så er mottakerne ikke innstilt på dette. Alt blir kaos og guano.

Styret i Noregs Sildesalslag holdt i dag møte i anledning situasjonen, og bestemte stans i fisket fra kommende lørdag og 8 dager framover for å få silden unna. Det er sørgelig for folk og land.

10. februar: Ut på dagen ble vi dirigert til Haugesund for ordre! Det kommer framlis sild inn og gjøres landsteng. Solskinn og fint vær. Kom til Haugesund kl. 24.

11. februar: Fint vær. Vi ligger i Haugesund og venter. På »laget« mener de at vi skal få beskjed kl. 10—11, senere kl. 14—15. Vi får imidlertid ingen beskjed. Blir bare liggende og vente og vente. — Fra Bergen kommer stadig flere fartøyer. Flåten blir anseelig etter hvert. Kl. 18 i dag stopper all innmelding for 8 dager. Dette er rett og slett en sørgelig dag.

12. februar: Søndag og godt vær. Flåten som er kommet til Hauge-

sund for ordre venter framleis. Kl. 16 får vi beskjed om å gå til Salhus og levere for opplag på en kai, men de kan ikke begynne før midnatt. — Været ble snøkave og sørlig ut på kvelden.

Det er trist med denne ventingen. Den eter livsgnisten ut av oss. Silden blir gammel ombord. Den lukter lik. Verst er det for trefartøyene. — Jeg synes sildoljefabrikkene tar lite. Det skal gå til opplag.

13. februar: Været er fint. — Vi er endelig kommet i gang med lossingen, men jamen går det sent og elendig — antakelig 30—40 timer på 2.400 hl. Det ser ut som alt er gått i stå. Haugesund ligger framleis full av lastede fartøyer. Bare ett og annet får ordre. På feltet er det antakelig fred. Vi spør forresten ikke etter. Sild er der iallfall sikkert.

14. februar: Bra vær, men det har egentlig liten interesse. Snurping er forbudt, og landstenging er under de foreliggende forhold omtrent uten interesse.

15. februar: Været er rimelig, men det ligger en død hånd over hele tilværelsen. Vi ser sild på Bremangerpollen. Der er også sild i Vågsfjorden og flere andre steder. Enkelte forsøker sleping av snurpekast med mer eller mindre hell — helst mindre — og gir det derfor opp. Flåten ligger i dvale — og vi blir skrale.

16. februar: Været er ringere, men det spiller ingen rolle. Fisket er jo stoppet. Garnfiskerne kaver seg opp med masse møter og ultimatum. Det er ubegripelig at de ikke forstår at vi hverken kan eller vil fiske under de forhold som vi nå har.

17. februar: Fredag og skralere vær, men det er visst godt nok. Vi forstår at silden returnerer og forsvinner. Den blir nok ikke god å finne når vi igjen har lov å ta den.

18. februar: Vi og flere med oss har lagt oss »til hvile« i Måløy. Her ligger vi og mygler bort med mannskap, båt og bruk. Det er herreliv og hundedager. — Sannsynligvis kunne det vært fisket en million hektoliter minst denne uke.

19. februar: Søndag og tålig vær. Men hvor skal vi finne igjen silden? Jeg frykter for at det vil bli vanskelig. Hvis det blir vær i morgen, vil imidlertid spørsmålet bli besvart. Personlig er jeg gått meg lei av denne ventingen, og jeg forlater båten og feltet for denne gang — ja kanskje for alltid. I framtiden får derfor en annen føre dagbok. For resten av sesongen overlater jeg til min sønn Einar å føre den — og så får jeg heller skrive en etterskrift til slutt.

20. februar: Bra vær. Etter den lange ufrivillige ferien er det ingen som riktig vet hvor man skal finne silden igjen. Båtene går ut både nord og sør for Stad, og ut på formiddagen ryktes det om kasting Ved Rundø. Vi og de fleste andre som lå i Måløy går nordover for full fart. — Mange kastet, men det ble meget riving av nøter — så notbøterne får en stor dag. En del var dog heldige og fikk det til å klaffe. Man fant også sild på Kvalheimsvik. Resultatet var der som her. — Det skal også være merket sild på strekningen Skotningen—Utsira. Kanskje det blir der neste gang.

21. februar: Bra drivgarnsfiske på Svinøyhavet i natt. Snurperne som gikk inn med last i går, er allerede ute på feltet igjen. Det ble en del kasting ved Sandsøyskjeggene. Videre kastes det også i dag på Kvalheimsvik. Etter hva jeg forstår, har de som lå igjen sør for Stad gjort det bedre enn vi som gikk nordover. Vi går til Måløy. Det er meldt storm til natten.

22. februar: Nordvest kuling og snøkave. En del båter går sørover for å være med på Haugesundfeltet fra begynnelsen av. Jeg er av den mening at det ennå må bli sild her nord hvis det bare blir vær.

23. februar: Nordvest kuling og landligge for alle redskapsklasser. Vi og flere med oss går til Haugesund.

24. februar: Litt bedre vær i dag. Båtene går ut for Geitung og sørover til Kalsmedgrunnen uten å merke sild. — En snurper gjorde i natt et landsteng på ca. 15.000 hl på Vespestadvågen. Ut på dagen ble det kasting fra Bømmelhavn og innover mot Bærøfjorden. Det ble bare et par småfangster, men det påstås at der er meget sild til stede.

25. februar: Fint vær. I natt lå flåten og lyste i hele Bærøfjorden. Det ble også tatt noen få fangster. Ved Espevær ble også tatt en fangst på lys. I løpet av dagen ble det kastet »kolossalt« fra Toftholmen til Mosterhavn, men det ble bare bom. Silden var for snar. Om kvelden ble det tatt en del fangster på lys. Garnfisket er smått.

26. februar: Søndag og fint vær. Snurperne fortøyer for lysing til natten.

27. februar: Noen få fangster på lys i Bømmelen i natt. Månen er forresten så høy at man ikke kan vente så meget på lys. Garnfisket er framleis smått, men garnfiskerne påstår at de ser meget sild på ekkolodd.

28. februar: Framleis fint vær. Lysefisket var litt bedre i natt. Det er tatt fangster helt inn til Lervik. Det ble tatt et par bra fangster ved Lervik også i dag. Størsteparten av snurperne ligger fast, idet de er redd for å miste lyseplassene sine.

1. mars: Fint vær. I natt har enkelte båter fått gode fangster på lys. Det berettes også om godt fiske nordover. Alle som var der nord har fått last. Ut på dagen går møringene for fulle mugger nordover. Nå blir det vel litt bedre plass her. — Garnfisket er framleis mislig.

2. mars: Stiv sørlig kuling og regn. Også i natt en del sild på lys. Møringene som gikk nordover i går kom sørover i dag på grunn av været, så nå får nok silden »lysbehandling«. Det er satt et landsteng på ca. 10.000 hl i Ålfjord i natt.

3. mars: Sørvest stiv kuling. I natt noen bra fangster i Nyleia på lys. Også innover i Bømmelfjorden mot Fjellberg og Tittelsnes er tatt noen få fangster. Garnfisket er framleis svært mislig.

4. mars: Fint vær. Også i natt ble tatt noen få fangster på lys i Bømmelfjorden. De fleste snurpere går til Haugesund i dag, men noen få ligger igjen for å lyse til kvelden. Ganske få fikk fangst. De beste garnbåtene har til i dag 12—1.400 hl på botnegarn. Resultatet for settegarnsflåten må således helst sies å være magert.

5. mars: Søndag og fint vær. Svinesteik til middag. — Etter middag går snurperne ut for å ta seg lyseplass. Vi får ståplass ved Ilholmene i Ålfjorden.

6. mars: I natt har det vært svært smått på lys. — Mot kvelden kom snurperne i sild i Selbjørnsfjorden, hvor enkelte fikk bra fangster. Vi har en del sild i lyset og blir liggende i Ilholmene.

7. mars: Fint vær. — Vi gjorde tre kast i natt, men strømmen var så stri at det ble ingenting av. Slik går det ofte under lysefisket: er der sild, så er det for meget strøm, men er det strømtilt, så er silden borte. — I dag har det vært kolossal bomkasting i Selbjørnsfjorden. Et par fangster ble dog tatt — og mot kvelden fikk en del bra fangster. Det var småsild, slik at nøtene så ut som drivgarn.

8. mars: Fint vær. Det ble ikke mer å finne i Selbjørnsfjorden. Ut på dagen gikk flåten nordover, og det ble tatt noen fangster på lys utenfor Olderveggen.

9. mars: Fint vær, men ingenting å merke hverken om dagen eller om kvelden — unntatt ved Fedje, hvor mange kaster og sprenger. Enkelte fikk dog sild.

10. mars: Fint vær. Det har vært kasting ved Fedje i hele natt og i hele dag. Mange har lastet opp. Også ved Korsfjorden har det vært kasting, men resultatet var ikke så bra som ved Fedje. Vestlig kuling og tung sjø ut på kvelden. Båtene går inn.

11. mars: Nordvest kuling og snøbyger. Vi fikk 2.000 hl i går og lossen i Haugesund. Settegarnsfisket er svært smått nå, og storparten av garnflåten legger opp. Snurpefisket er i dag hemmet av uvær.

12. mars: Søndag. Fortsatt dårlig vær. Storparten av flåten ligger i Bergen.

13. mars: Bra vær. Snurpeflåten går nordover, og ut på kvelden kasting ved Sandøy, hvor det ble tatt noen få mindre fangster.

14. mars: Fint vær. Kasting ved Ytterøyene, hvor mange har fått fine fangster. Det ser ut til å være meget sild til stede. Hvis den bare tar inn, blir det sikkert fiske en stund til ennå.

15. mars: I dag er det ingen som har merket sild. Det er nesten rart at man ikke skulle finne igjen noe av all den sild som var her i går. Men her er så ustyrtelig med båter, at de har vel skremt den langt vestover havet. — Ut på kvelden frisknet vinden og båtene går til lands. En del forsøker å lyse, men uten resultat.

16. mars: Stiv sørvest kuling og landligge.

17. mars: Fortsatt dårlig vær. Det begynner å bli mange landliggedager etter hvert. Først 3 uker før silden kom. Så en uke midt i fisket — og så naturligvis en uke nå også. Det er ikke til å undres over at mange begynner å bli lei.

18. mars: Framleis dårlig vær og landligge.

19. mars: Søndag og fortsatt uvær.

20. mars: Litt bedre vær i dag. En del båter har vært ute både sør og nord for Stad uten å finne sild. Enkelte går for å legge opp.

21. mars: Fint vær og full utseiling. Et par småfangster og en fangst på 2.000 hl på lys i Hjørundfjorden i natt. Storparten av flåten går nordover.

22. mars: Fint vær. — Det ble ingenting i Hjørundfjorden. Men fra Frøysjøen meddeles det at der er tatt to fangster på ca. 1.000 hl hver. Vi og mange med oss går sørover. Vi fant litt sild i Frøysjøen mot kvelden, men det hele er utskjemt, idet her er for stor flåte. Det ble tatt 3—4 fangster på opptil 150 hl.

23. mars: Sørlig kuling og regn. — Det ble ikke mer å finne i Frøysjøen. Også nord for Stad høres det slakt. Vi og de fleste andre går derfor for å legge opp.

*

Etterskrift. Når jeg skal skrive noe til slutt, så må det bli at trass i all overfloden i vinter så er ikke resultatet for den enkelte fisker større enn det trengs. Riktignok er det brakt i land over 8 millioner hektoliter, men det har vært mange å dele på. De fleste har dog holdt seg tålig

bra hyre for den tiden som er gått med. Det var sørgelig med fiskestoppen. Men det var egentlig ennå sørgeligere med alle dumhetene som kom frem i tale og skrift etterpå. Den ene er så mye klokere enn den annen at man nesten hugger øynene ut på hverandre. Det er takken Vårherre får av sine syndige skapninger for godværet og overfloden.

Deltakelsen i fisket.

I tabell 5—12 er bearbejdet de opplysninger man har fått om de forskjellige deltakende lag i forbindelse med innmeldingene til oppsynet. I de tidligere beretninger finnes tabeller som svarer til tabell 5—10. Tabell 11 er ny, idet man ikke tidligere har bearbejdet selvstendig opplysningene om de rene hjelperlag. I tabell 12 har man for første gang etter 1941 bearbejdet opplysningene om seilerne. Dette er gjort fordi også seilerne nå er pliktige til å melde sin deltakelse til oppsynet i henhold til sildelovens § 78.

I henhold til tabell 5—10 deltok det følgende lag som benyttet redskaper under årets vintersildfiske:

Drivgarnslag 438 (366), settegarnslag 683 (768), landnotlag 104 (47), snurpenotlag 373 (321), kombinerte drivgarn- og settegarnslag 651 (418) og diverse andre kombinerte lag 59 (98).

Med disse lag deltok i alt 20.670 (17.427) mann.

I parentes er angitt de tilsvarende tall for sesongen 1949. I tabellen for diverse andre kombinerte lag for 1949 var dog også medtatt hjelpere.

En sammenlikning med det antall lag som leverte fangst til Noregs Sildesalslag viser at innmeldingene i år er langt fullstendigere enn tidligere. Dette har selvsagt sin grunn i at innmeldingsplikten nå er lov-hjemlet. Målet bør dog være at samtlige deltakende lag etterkommer innmeldingsplikten.

Av snurpenotlag er innmeldt 373, mens 385 har levert fangst til Noregs Sildesalslag siste sesong. Differansen på 12 lag kan muligens helt eller delvis finnes i tabell 10 blant kombinerte snurpe- og landnotlag. Innmeldingen av snurpenotlagene kan således karakteriseres som tilfredsstillende.

Sesongen 1949 leverte 350 snurpenotlag fangst til Noregs Sildesalslag. Snurpeflåten har således øket nøyaktig 10 pst. fra sesongen 1949 til sesongen 1950.

2.045 garnlag leverte fangster på minst 100 hl i løpet av sesongen 1950. Dette var ca. 5 pst. mer enn i 1949. Til oppsynet er innmeldt 1.794 garnlag, når også garnlagene fra tabell 10 tas med. Oppsynets deltakerstatistikk ligger således henimot 13 pst. under ovennevnte opp-

Tabell 5.

Drivgarnslag fordelt etter

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster										
	I alt	Verdi kr.	Art			Gj.sn. laste- evne hl	Særlig utstyr				
			m/k	m/sk	m/å		Elek- trisk lys	Radiomottakere		Radiosendere	
						Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.		
Finnmark	4	697.000	4	—	—	760	4	4	1.600	4	16.500
Troms	11	751.000	11	—	—	690	11	11	4.050	9	28.700
Nordland	9	825.000	6	3	—	580	9	8	2.900	7	23.000
Sør-Trøndelag ...	28	2.035.000	27	1	—	455	28	28	11.700	18	76.000
Møre og Romsdal	251	19.825.000	248	3	—	575	245	245	209.000	208	883.000
Sogn og Fjordane	72	3.490.000	54	17	1	450	70	73	30.300	33	147.000
Hordaland	56	3.085.000	33	21	2	550	54	53	21.400	23	93.000
Bergen	4	365.000	3	1	—	725	1	4	2.100	4	16.000
Rogaland	3	375.000	1	2	—	835	1	3	1.500	2	7.000
I alt	438	31.448.000	387	48	3	555	442	429	284.550	308	1290.200

Tabell 6.

Settegarnslag fordelt etter

Troms	1	50.000	1	—	—	500	1	1	500	1	3.500
Nordland	2	127.000	2	—	—	850	2	2	1.400	2	15.000
Nord-Trøndelag ..	1	20.000	1	—	—	100	1	1	400	—	—
Sør-Trøndelag ...	2	140.000	2	—	—	450	2	2	800	2	9.000
Møre og Romsdal	11	351.000	11	—	—	345	11	9	3.800	4	12.000
Sogn og Fjordane	14	360.000	7	5	2	290	14	14	5.400	3	9.000
Hordaland	69	1.937.000	6	59	4	300	60	35	25.200	16	61.000
Rogaland	434	8.978.000	6	400	28	270	389	385	148.600	73	204.000
Vest-Agder	126	2.712.000	—	126	—	275	123	113	42.400	12	37.000
Aust-Agder	11	245.000	—	11	—	275	10	11	3.200	—	—
Østfold	12	393.000	—	12	—	290	11	6	1.900	1	4.500
I alt	683	15.313.000	36	613	34	280	624	579	233.600	114	355.000

Tabell 7.

Driv- og settegarnslag fordelt etter

Finnmark	3	338.000	3	—	—	535	3	3	1.300	3	11.000
Nordland	2	95.000	2	—	—	300	2	2	1.000	—	—
Nord-Trøndelag ..	1	35.000	1	—	—	200	1	1	400	—	—
Sør-Trøndelag ...	3	210.000	3	—	—	335	3	2	700	—	—
Møre og Romsdal	56	3.665.000	53	3	—	335	56	55	22.700	26	123.500
Sogn og Fjordane	76	3.100.000	43	33	—	370	75	74	27.300	24	98.000
Hordaland	239	10.525.000	65	174	—	440	238	235	94.200	80	307.000
Rogaland	218	9.180.000	17	201	—	430	218	218	88.400	118	422.000
Vest-Agder	31	1.845.000	3	28	—	445	31	29	12.000	20	78.900
Aust-Agder	4	450.000	1	3	—	610	4	4	2.000	3	12.000
Telemark	4	195.000	0	4	—	475	4	4	1.500	3	12.000
Buskerud	2	205.000	1	1	—	550	2	2	1.200	2	7.000
Vestfold	1	40.000	0	1	—	300	1	1	400	—	—
Østfold	11	620.000	2	9	—	335	11	12	4.200	6	18.000
I alt	651	30.503.000	194	457	—	415	649	642	257.300	285	1089.400

hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Ekkolodd		Lettbåter		Notbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Lag	Mann
2	24.000	4	1.600	1	800	332	74.900			4	37
4	58.000	7	3.400	—	—	861	178.000			11	105
6	83.000	7	2.300	—	—	561	112.000			9	73
8	104.000	25	9.100	—	—	2.224	453.000			28	243
146	1938.000	159	69.900	5	3.100	16.580	6550.000			251	2.337
18	254.000	58	17.100	1	800	3.917	856.500			72	556
12	158.500	45	14.100	—	—	2.844	602.000			56	413
1	15.500	2	800	—	—	240	61.000			4	34
2	24.000	1	400	—	—	165	38.000			3	22
199	2659.000	308	118.700	7	4.700	27.724	8925.400			438	3.820

hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

—	—	1	400	1	6.000			20	3.000	1	8
1	10.000	2	600	1	7.000			105	15.000	2	18
—	—	1	200	—	—			20	4.000	1	4
—	—	2	400	1	7.000			160	35.000	2	16
3	43.000	10	2.800	—	—			275	59.700	11	72
—	—	6	1.500	4	28.000			500	96.400	14	87
5	67.000	13	4.900	16	76.600			2.605	474.000	69	410
10	131.000	45	22.200	44	149.000			19.506	3071.500	434	2.384
—	—	—	—	—	—			5.616	776.000	126	660
—	—	—	—	—	—			439	55.700	11	58
1	12.000	1	500	1	2.000			548	82.800	12	71
20	263.000	81	33.500	68	275.600			29.794	4673.100	683	3.788

hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

1	15.000	3	1.300			210	53.500	116	17.500	3	26
—	—	2	800			90	16.500	60	9.000	2	13
—	—	—	—			20	4.900	12	1.500	1	6
—	—	2	800			151	30.000	96	16.000	3	20
17	251.000	54	22.800			3.558	720.600	1.623	281.500	56	442
15	209.000	66	20.000			3.244	667.000	2.729	496.000	76	529
46	632.000	217	64.900			8.661	1970.000	10.482	1932.900	239	1.647
22	278.500	199	57.500			7.061	1555.000	11.860	2036.000	218	1.394
4	51.000	21	6.100			1.102	238.000	1.774	289.000	31	193
1	15.000	3	1.800			183	47.000	262	52.000	4	27
—	—	3	700			125	28.500	221	36.000	4	27
1	12.000	2	500			82	14.000	105	16.000	2	14
—	—	1	400			23	5.000	46	10.000	1	6
2	25.000	10	2.900			270	85.000	595	91.500	11	69
109	1488.500	583	180.500			24.780	5435.000	29.981	5284.900	651	4.413

Tabell 8.

Snurpenoilag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Hoved-farkoster											
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.sn. laste- evne hl	Elek- trisk lys	Særlig utstyr					
			m/s	d/s			Radio- sendere		Radio- mottakere		Ekkolodd	
							Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.
Finmark	4	1.160.000	3	1	1.875	4	3	21.000	4	2.000	3	39.000
Troms	24	6.550.000	22	2	1.680	24	24	158.000	27	13.000	22	295.000
Nordland	23	5.350.000	23		1.635	23	23	142.000	24	12.600	19	257.000
Sør-Trøndelag	11	2.550.000	11		1.510	11	10	69.000	11	5.200	9	120.000
Møre og Romsdal	110	33.200.000	78	32	2.180	110	110	825.000	136	70.500	107	1330.000
Sogn og Fjordane	18	4.075.000	17	1	1.670	18	18	112.000	21	9.800	16	223.000
Hordaland	80	20.450.000	73	7	1.945	80	76	495.000	105	50.000	72	987.000
Bergen	26	8.480.000	25	1	2.300	26	26	182.700	36	17.700	25	320.000
Rogaland	68	19.150.000	62	6	2.100	68	68	468.000	96	44.000	62	768.000
Vest-Agder	5	1.680.000	5		1.760	5	5	34.000	5	2.700	5	60.000
Vestfold	1	520.000	1		2.200	1	1	3.000	1	1.000	1	14.000
Oslo	2	550.000	2		1.800	2	2	12.000	2	1.000	2	24.000
Østfold	1	350.000	1		2.500	1	1	6.000	1	600	1	11.000
Ialt	373	104.065.000	323	50	2.010	373	367	2527.700	469	230.100	344	4448.000

Tabell 8 (forts.)

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Lettbåter				Notbåter				Snurpenøter		Lag	
	m/motor		u/motor		m/motor		u/motor		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.				
Finnmark.....	4	16.000	3	1.900	4	57.000			9	190.000	4	67
Troms	24	108.000			47	466.000			53	1080.000	24	461
Nordland	21	100.000	3	2.100	45	448.000	2	3.700	51	955.000	23	432
Sør-Trøndelag	11	45.000			23	227.000			22	492.000	11	209
Møre og Romsdal	110	464.000	8	3.000	218	2050.000	1	1.500	279	5110.000	110	2.216
Sogn og Fjordane	18	75.000			36	360.000			47	804.000	18	330
Hordaland	77	305.000	4	2.000	154	1550.000	3	5.000	196	3465.000	80	1.523
Bergen	26	95.000	2	1.500	52	480.000			64	1154.000	26	517
Rogaland	63	248.000	17	6.300	130	1310.000	5	8.500	147	3110.000	68	1.301
Vest-Agder	5	18.500			10	104.000			11	226.000	5	100
Vestfold	1	4.000			2	24.000			3	59.000	1	20
Oslo	2	8.000			4	45.000			4	72.000	2	40
Østfold	1	3.500			2	18.000			2	30.000	1	20
Ialt	363	1490.000	37	16.800	727	7139.000	11	18.700	888	16747.000	373	7.236

Tabell 9.

Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fra hvilket fylke	Dekkede og åpne hovedfarkoster		Lettbåter		Fangstbåter				Landnøter		Lag	
	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	m/motor		u/motor		Ant.	Verdi kr.	Ant.	Mann
					Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.				
Sogn og Fjordane ¹⁾	84	1150.000	125	85.300	50	389.000	54	75.700	290	1636.000	85	702
Hordaland	12	247.000	26	7.200	6	37.000	27	23.400	48	213.500	18	159
Rogaland	1	25.000	2	500	2	17.000			2	9.000	1	6
Ialt	97	1422.000	153	93.000	58	443.000	81	99.100	340	1858.500	104	867

¹⁾ 5 hovedfarkoster har telefonisendere og 1 ekkolodd.

Tabell 10. *Hjelpere og diverse komb. lag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.*

Fra hvilket fylke	Hoved-farkoster — alle med motor										Lettbåter	
	Antall	Verdi kr.	Gj.snits lasteevne i hl	Elek- trisk lys	Særlig utstyr						Antall	Verdi kr.
					Radio- mottakere		Radio- sendere		Ekkolodd			
					Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.		
1. Finnmark	2	170 000	1.250	2	2	800	1	3000	1	14 000		
2. Troms	3	400.000	1.170	3	3	1.200	3	9.000	2	28 000		
3. Møre og Romsdal	1	60.000	400	1	1	400	1	3.000				
4. Sogn og Fjordane	33	950.000	365	29	29	2.000	7	20.500	5	57.000	47	30.500
5. Hordaland	4	155.000	600	3	3	1.000	1	3.000			8	4 600
6. Rogaland	16	855.000	510	16	16	5.200	10	36.000	5	65.000	15	11.100
7. Vest-Agder	1	75.000	500	1	1	500	1	4.500				
I alt	60	2.665.000	535	55	55	21.100	24	79.000	13	164.000	70	46.200

Tabell 10 (forts.). *Hjelpere og diverse komb. lag fordelt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.*

Fra hvilk. fylke	Notbåter			Redskaper								Antall lag				Antall Mann
	Antall			Garn		Snurpenot		Landnot		Trål		Trål	Snurp og landnot	Snurp og garn	Landnot og garn	
	m/motor	u/motor	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.					
1.										2	12.000	2				11
2.										3	18 000	3				15
3.										1	6.000	1				5
4.	41	16	187.500	647	118.000	36	375.000	72	380.000				23	2	8	321
5.	7	7	63.300	95	9.000	4	37.000	10	43.000				3	1		58
6.	19		126.000	718	130.000	18	129.000	6	55.000	3	9.000	2	2	11		130
7.				55	9.000					2	6.000	1				6
	67	23	376.800	1.515	266.000	58	541.000	88	478.000	11	51.000	9	28	14	8	546

Tabell 11.

Rene hjelperlag fordelt etter hoved-

Fra hvilket fylke	Hoved-							
	Antall	Verdi kr.	Art		Gj.sn. laste- evne i hl	Elek- trisk lys	Særlig	
			M/k	M/s			Radiomottakere	Verdi kr.
Troms	25	2030.000	22	3	740	25	23	11.300
Nordland	29	1825.000	27	2	645	29	29	13.900
Sør-Trøndelag	7	406.000	6	1	455	7	7	2.600
Møre og Romsdal	26	1960.000	22	4	965	25	25	12.400
Sogn og Fjordane	2	100.000	1	1	200	2	2	900
Hordaland	13	722.000	6	7	630	13	13	6.300
Rogaland	12	430.000	—	12	400	12	12	4.700
I alt	114	7473.000	84	30	685	113	111	52.100

farkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

farkoster				Lettbåter		Notbåter			Lag	
utstyr						Antall				
Radiosendere		Ekkolodd		Antall	Verdi kr.	M/motor	U motor	Verdi kr.	Antall	Mann
Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.							
22	82.000	7	87.000	11	5.200	25	—	237.000	25	233
28	104.000	7	90.000	15	9.000	28	—	247.000	29	248
7	20.000	2	24.000	2	900	7	—	59.000	7	61
24	93.400	6	72.000	6	2.300	24	2	194.000	26	207
1	3.000	1	12.000	—	—	2	—	6.000	2	13
13	55.000	3	40.000	2	600	14	1	95.000	13	97
8	31.000	1	14.000	5	1.700	8	2	63.000	12	84
103	388.400	27	339.000	41	19.700	108	5	901.000	114	943

Tabell 12.

Seilere fordelt fylkesvis.

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster — alle med motor										Lettbåter		Antall
	Antall	Verdi kr.	Gj.snitts- lasteevne i hl	Elek- trisk lys	Særlig utstyr								
					Radiomottakere		Radiosendere		Ekkolodd				
					Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Antall	Verdi kr.	Mann
Nordland	1	90.000	700	1	1	300	1	3.000	1	12.000	1	300	4
Møre og Romsdal ..	1	75.000	1.000	1	2	1.000	—	—	—	—	2	600	4
Sogn og Fjordane....	13	630.000	900	12	12	4.400	1	3.000	—	—	11	2.700	44
Bergen	6	440.000	1.140	6	6	2.100	2	9.000	1	10.000	4	1.500	24
Hordaland	96	5.890.000	860	96	92	36.600	28	112.000	3	32.000	95	38.300	349
Rogaland	33	4.010.000	1.110	33	30	12.800	23	102.000	2	22.000	34	17.000	135
Vest-Agder	3	290.000	1.530	3	3	1.100	2	8.000	—	—	4	1.500	13
I alt	153	11.425.000	940	152	146	58.300	57	237.000	7	76.000	151	61.900	573

Redskapstapene

Det foreligger ikke uttømmende opplysninger om redskapstapene og redskapsslitasjen. Ingen av delene var imidlertid større, men snarere mindre enn vanlig.

Det forekom også i år en rekke søkklenker. Lenkene var imidlertid oftest små, og mange av dem ble berget. Derimot oppsto flere tap enn vanlig som følge av sammendrivning mellom drivgarn og snurpenøter.

Snurperne hadde kanskje i år større tap og slitasje enn de andre redskapsklasser. Størst var kanskje tapene den første snurpedag, eller 23. januar. Tap og skader på denne dag er anslått til ca. kr. 200.000. Også ellers under storsildfisket forekom en rekke sprenghninger.

Det forekom ikke tap av landnøter, men det ble ganske stor slitasje på landnøtene, idet nøtene til dels ble stående lenge i sjøen.

For settegarnslagene var tapene små i Egersundsavsnittet, som følge av dårlig fiske, liten deltakelse — og fordi det ble fisket på samtlige felter samtidig. I Haugesundsavsnittet forekom derimot større klasedannelser på grunn av vanskelige strømforhold, stor deltakelse på begrensede områder og til dels uvøren setting. Særlig gjaldt dette ved Urter, Sve, Røvær og Sørøyene, hvor flere lag skal ha mistet fra 1 til 6 setninger.

Berging av settegarn

Det ble også siste sesong iverksatt organisert berging i Egersundsavsnittet og Haugesundsavsnittet.

Bergegodsanlegget i Ravnefjellsbukta var satt godt i stand til sesongen, men det ble liten eller ingen bruk for anlegget. Det ble kun slept inn 26 garn. Driftsregnskapet for anlegget viser et underskudd på ca. kr. 550.

I Haugesundsavsnittet ble leiet M/S »Franconia« og M/S »Lindy«, med 5 manns besetning hver til å slepe inn og eventuelt greie ut klasene. Fartøyene var i virksomhet i 4 uker. Arbeidet i land ble utført av oppsynets funksjonærer. I alt ble berget 517 garn med tilbehør til en verdi av ca. kr. 45.000. Utgiftene med bergingen beløp seg til ca. kr. 30.000 og inntektene til ca. kr. 14.000. Det ble således et underskudd på ca. kr. 16.000.

Underskuddet er dekket ved tilskudd av kr. 6.000 fra Noregs Silde-salslag og ved midler som er overført i medhold av sildelovens § 56 annet ledd fra tidligere års virksomhet.

Det vil ikke bli noen organisert berging av settegarn i Hauge-sundsavsnittet til kommende sesong, idet det ikke har lyktes å få garanti for eventuelt underskudd. Om arbeidet skal gjenopptas senere, vil formentlig være avhengig av om settegarnefiskerne er enige i at arbeidet skal finansieres gjennom en avgift som pålegges hver hektoliter oppfisket settegarne-sild. Et utvalg har avgitt innstilling til styret i Noregs Silde-salslag, hvori man anbefaler en sådan ordning.

Sunnhetstilstanden

Fra de innkomne beretninger fra fiskerilegene hitsettes:

Lege Reidar Slaattebræk, Skudeneshavn:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne siste vintersildsesong har vært usedvanlig bra. En medvirkende årsak til dette er vel at fisket har vært spredt og almuen liten.

Det har ikke forekommet noen alvorlige ulykker. 4 fiskere som havarete ved innseilingen til Skudeneshavn og ble stående på et skjær natten over til knes i vann, ble innlagt på fiskersykehuset. En av dem fikk et lite frostsår. De andre fikk ikke noen skade.

Det har ikke vært noe tilfelle av tuberkulose eller andre smittsomme sykdommer av alvorlig karakter. En har behandlet en del tilfelle av smittsomme sår og verkefingrer og forkjølelse. Ellers har det vært godartede sykdommer, og det har ikke inntruffet noe dødsfall på grunn av sykdom.«

Distriktslege J. Thorkildsen, Kopervik:

»Årets sildefiske i dette distrikt ble av meget kort varighet. Det kom derfor ganske få fiskere til behandling her, og de som kom ble bare behandlet for lettere småskader og sykdommer, vesentlig forkjølelsesykdommer. I alt behandledes 32 syke fiskere — alle konsultasjoner på mitt kontor. Der forekom ikke smittsomme sykdommer. Heller ikke ulykker. Sykehusinnleggelse var ikke nødvendig i noe tilfelle.«

Distriktslege Wilhelm Bøe, Skåre:

»Det har i dette året vært noe mer sykelighet blant fiskerne enn i fjor, men det kan bunne i at fiskeralmuen i år har vært større enn tidligere år. Det er ikke inntruffet noen ulykker eller alvorlige hendelser under fisket. Det har vært noen få innleggelser i St. Franciskus hospital og et par på Haugesund Komm. sykehus, som ikke har kunnet behandles av meg (akutt appendicit og difteri, som måtte isoleres). For øvrig er det intet å berette.«

Distriktslege Per Omvik, Finnås:

»Under vintersildfisket 1950 behandlet jeg blant fiskerne bare 5—6

mann med panaritier og furunkler. To mann hadde bronchit, og en mann ble sendt til sitt hjem i Herdla etter en lettere fotskade.

Mitt inntrykk var at sunnhetstilstanden var tilfredsstillende.«

Distriktslege Rolf Gathe, Sund:

»I inneværende sesong har her i mitt distrikt praktisk talt ikke foregått fiske, og en har bare hatt et par småskader blant fiskerne til behandling.

Etterat fisket var slutt, og fiskerne kommet hjem, er der imidlertid i år, likesom i tidligere år, påvist tuberkuløs lungesykdom hos 6 av deltakerne i vintersildfisket. Disse 6 ble funnet ved skjermbilledundersøkelse.«

Distriktslege A. Gjelstein, Fjell:

»Helsetilhøva mellom fiskarane her i Fjell kommune har under det siste vintersildfiske vore dei beste. Eg har ikkje før hatt så få pasientar mellom fiskarane som siste vintersildsesong.

Dei sjukdomstilfelle som eg har hatt til behandling har vore slik som vanleg inntreffer: verkefingrar, svullar, bronkitt o. l.

Serleg vil eg nemne at eg ikkje har hatt til behandling skade av nokon alvorleg art.«

Distriktslege Einar Bøe, Manger:

»Siste sesong behandlet jeg et fåtall fiskere for småskader og andre forbigående sykdommer. Det var ingen smittsomme sykdommer eller epidemier.

For øvrig skal bemerkes at fisket ble stanset akkurat da det skulle ta til her i distriktet, og da det begynte igjen, var største delen av flåten passert forbi her.«

Distriktslege K. Lyslo, Austrheim:

»Helsetilstanden hos fiskerne i Austrheim legedistrikt under sildefisket i år har vært bra. Det er de vanlige sykdommer som forkjølelse, småskader som forstuningar, »net«, de fleste har hatt. Her har ikke vært så mange byller i år som tidligere. Ingen tilfelle av tuberkulose — eller andre farlige smittsomme sykdommer. Heller ikke veneriske sykdommer. Intet tilfelle av urenslighetssykdommer. En del fiskere ble tuberkulinundersøkt før fiskets begynnelse, og noen med positiv reaksjon ble henvist til diagnosestasjonen. Av ulykker under fisket var der bare en alvorlig. Fisker Arne Langholm på M/S »Nordønna« ble skadet stygt ved Holmengrå 10. mars. Han ble innlagt i Bergen til behandling.

De hygieniske tilhøve ombord i garnbåtene og snurpebåtene har vært noenlunde bra etter forholdene.«

Distriktslege E. Giske, Solund:

»Som fiskerilege har jeg i denne sesong behandlet 69 pasienter med i alt 77 konsultasjoner. 50 av disse pasienter var hjemmehørende i Solund. De resterende 19 var fordelt på en rekke andre herreder.

Sunnhetstilstanden må stort sett betegnes som god. Der var ingen tilfelle av epidemiske sykdommer og lite av alvorlige sykdommer i det hele. Der var ingen alvorlige ulykker, bortsett fra en med en større håndskade. Han vil få en betydelig invaliditet. Som tidligere var det lungesykdommene, bronkitter, luftrørskatarr og forkjølelse som utgjorde den største gruppe, med i alt 30 pasienter.«

Distriktslege N. L. Gjeruldsen, Askvoll:

»I Askvoll var sunnhetstilstanden blant fiskerne god under siste stor- og vårsildfiske.

I alt var der 50 konsultasjoner og sykebesøk.

Ingen epidemisk sykdom. Ingen skader av betydning.«

Forskjellig

Ulykker m. m.

Så vidt oppsynet bekjent, forekom det siste sesong ingen ulykker med døden til følge. Heller ikke forekom det ulykker eller havarier av alvorlig art.

Tråling etter vintersild.

Også siste sesong forsøkte enkelte lag seg med pelagisk trål. I alt har oppsynet kjennskap til 11 slike lag. Det synes å være størst interesse for dette fiske i Finnmark og Troms samt i Rogaland og Vest-Agder fylker.

Ved Fiskeridepartementets bestemmelse av 14. desember 1949 ble det i medhold av sildelovens § 31, jfr. § 36, gitt Fiskeridirektøren be- myndigelse til å tillate bruk av pelagisk trål (slepenot) også sør for Stad i tiden fra 2 timer etter solnedgang til 3 timer før soloppgang. Fiskeridirektøren kunne fastsette nærmere vilkår. I medhold herav ble blant annet bestemt at fisket ikke måtte drives slik at det vanskeliggjør eller hindrer andres fiske.

Etter de resultater som foreligger, har dette redskap ennå ikke dokumentert sin berettigelse under vintersildfisket. Det er også vanskelig å benytte redskapet i konkurranse med de øvrige redskaper som brukes. Forsøkene må derfor fortrinsvis utføres utenom de felter hvor de øvrige redskapsklasser opererer. Den største vanskelighet er dog å bestemme når det er passelig med sild i trålen. Trålposene ble derfor ofte sprengt av sildetyngde. Oftest fikk man dog lite eller intet, trass i at man hadde registrert silden på ekkolodd før trålingen begynte. I ett tilfelle fikk dog en tråler en nattfangst på 500 hl.

Til oppsynet er kun meldt om en kollisjon mellom trålere og andre redskapsklasser. Kollisjonen var dog av forholdsvis uskyldig art.

Om utenlandske trålere vises til avsnitt III.

Utenlandske fiskeres deltakelse i årets vintersildfiske.

Også siste sesong deltok svenske og danske fiskere i vintersildfiske

utenfor territorialgrensen. De benyttet pelagisk trål. Enkelte svenske lag benyttet også snurpenot.

Man har ikke sikre opplysninger om hvor mange som deltok, men enkelte pressemeldinger gikk ut på at det deltok ca. 75 svenske lag. Fra annet hold ble opplyst at det deltok ca. 25 danske lag. På uværsdager kunne man også se en betydelig flåte av danske og svenske fiskefartøyer i enkelte havner — særlig da i Haugesund. Ovenstående overslag over deltakelsen antas dog å være noe overdrevet.

De utenlandske forsøk med trål svarte heller ikke i år til forventningene. Derimot var man bedre tilfreds med resultatet av snurpenotfisket. Man kan regne med at disse forsøk vil bli fortsatt. Det ser ut som om utlendingene konsentrerer seg om Haugesundsavsnittet i overgangen mellom storsild- og vårsildperioden. På grunn av stansen i det norske fiske i denne periode, hadde utlendingene fritt slag på feltet.

Det ble konstatert et par tilfelle hvorunder det ble fisket med pelagisk trål innenfor norsk fiskerigrense. Det ene var omtrent midtveis mellom Utsira og Karmøy. Fartøyene ble oppbrakt av oppsynet, og de skyldige ble bøtelagt. Det annet tilfelle forekom i Egersundsavsnittet. Etter omstendighetene ble saken avgjort ved advarsel.

Det er en følelig mangel at vår fiskerigrense i Sør-Norge ikke er trukket opp ved angivelse av geografiske punkter. Dette gjelder både for utlendingene og de myndigheter som skal håndheve gjeldende bestemmelser.

Til oppsynet er bare rapportert et tilfelle av interessekollisjon mellom norske og utenlandske fiskere. Det var et drivgarnslag som hevdet å ha tapt sin lenke som følge av at en utenlandsk sildetråler hadde gått over den. Oppsynet har ikke kunnet tilveiebringe materiale hvoretter hendelsesforløpet kan kontrolleres.

Hjelpere eller »bommere«.

Ifølge oppgave fra Noregs Sildesalslag deltok følgende som hjelpere siste sesong:

Rene hjelpere	265	(104)
Garnlag	131	(197)
Seilere	33	
Snurp- og landnotlag	28	(22)
Trålere	3	

Tilsammen 460 (323)

Det samlede utbytte av hjelpervirksomhet for ovennevnte lag beløp

seg til ca. kr. 8.500.000 siste sesong mot ca. kr. 3.200.000 foregående sesong. Vederlagssatsene var som foregående sesong.

Hjelperne er delvis erklært som syndebukker for avtakskrisen siste sesong. Dette har også fått uttrykk i Noregs Sildesalslags vedtak om at det i fremtiden skal være forbudt å håve snurpesild i hjelpere likesom hjelpernes vederlagskrav er begrenset til 7 pst. Det er reist spørsmål om lovligheten av dette krav fra hjelpernes side.

Oppsynet. — Fiskerne som kontrollører.

Etter Fiskeridepartementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder og Sogn og Fjordane fylker satt den 9. januar og hevet den 5. april 1950, med rett for oppsynssjefen til å fortsette behandlingen av de saker som var oppstått i oppsynstiden, men ikke avgjort da oppsynet ble hevet.

Nord for Stad ble det ikke satt særskilt oppsyn under vinter-sildfisket.

I det seilende oppsyn tjenestgjorde følgende fartøyer:

O/K »Arnafjord« med oppsynsbetjent Johan Runde og 4 andre mann ombord på strekningen Stad—Åkrehavn.

O/K »Fro I« med oppsynsbetjent Alf Steinsund og 4 andre mann ombord på strekningen Bulandet—Røvær.

O/K »Sjøvern« med oppsynsbetjentene Ole Rangsæter og Reinert Løklingholm og 5 andre mann ombord på strekningen Stad—Skudenes.

O/K »Åkerøy« med oppsynsbetjentene Laurits Skjong og Vilhelm Rong og 5 andre mann ombord på strekningen Stad—Skudenes. Under vårsildperioden gikk oppsynsbetjent Vilhelm Rong ombord i:

O/S »Skadberg«, som i likhet med tidligere tjenestgjorde ved Egersund. Foruten betjenten var det 3 mann til ombord.

O/K »Sjøvern« og O/K »Åkerøy« var nye i oppsynstjenesten. De representerte begge et fremskritt i forhold til de fartøyer man tidligere har hatt.

I land tjenestgjorde følgende funksjonærer utenom oppsynets faste personale:

Ved hovedkontoret i Haugesund: oppsynsbetjent Hans Haukås, oppsynsassistent Hans O. Steensnes og frk. Aslaug Lothe. Dessuten tjenestgjorde assistentene Sverre Skår og Tore S. Vedø en tid ved hovedkontoret.

Som oppsynsbetjenter for øvrig: Ragnvald O. Husevåg i Måløy, Jorulf Grotle i Bremanger, Olav Nordbotten i Florø, Albert Hollevik i Bulandet og Hans Davidsen i Åkrehavn.

Som assistenter for øvrig: Magnus Alfsvåg, Gabriel Apeland, Nikolai Kalgraf, Ole Kongestøl, Monrad Eckholm, Thorgeir Langeland og Tollak Mjølunes.

Flere av de funksjonærer som ellers har fast stasjon i Sogn og Fjordane og Hordaland, ble denne sesong flyttet sørover, hvor de blant annet deltok i arbeidet med den organiserte berging av settegarn.

Overensstemmende med hva der ble bebudet i forrige beretning, ble det siste sesong forsøkt med fiskere som kontrollører under settegarnsfisket. Kontrollørene var utpekt av Østlandske fiskeriselskap, Rogaland Fiskarlag og Hordaland Fiskarlag. I alt deltok 40 kontrollører.

Kontrollørene var utstyrt med et rødt flagg med en hvit O. Deres oppgave var å følge med i det som foregikk ute på feltet, uten at de dermed skulle hemmes i sin egen virksomhet. Overtredelser skulle rapporteres.

Det kan slås fast at det rådet enstemmighet blant settegarnsfiskerne om at ordningen var heldig og at den bør fortsette. Kontrollørenes blotte nærvær hadde en gunstig virkning, og det var en merkbar bedring i forholdene på settegarnsfeltene. Riktignok har Østlandske fiskeriselskap på sitt årsmøte den 17. og 18. april 1950 tatt avstand fra ordningen, men det tør fremstille seg som tvilsomt om det er aktive settegarnsfiskere som står bak. Det er ikke anført noe saklig argument mot ordningen fra fiskeriselskapets side, og fylkesfiskarlagene i Hordaland og Rogaland har senere på forespørsel enstemmig uttalt at ordningen med kontrollører må opprettholdes også i fremtiden. Man har derfor oppfordret Østlandske fiskeriselskap, Rogaland Fiskarlag og Hordaland Fiskarlag til å være behjelpelig med oppnevning av kontrollører også til kommende sesong.

I instruksjonen til kontrollørene ba man dem om å ha sin oppmerksomhet henvendt på hvordan sildeloven virket, og peke på mangler og komme med forslag til forbedringer. Rapportene herom er ganske interessante. Imidlertid er de fleste forhold som påtales formentlig allerede regulert i sildeloven — særlig da i § 4. Denne paragraf inneholder som kjent forbud mot å »plasere fartøy, båt eller redskaper på sådan måte at de skader eller unødige kommer i veien for fiskere som allerede har begynt sitt fiske«. Denne bestemmelse vil ramme følgende forhold som det jevnlig klages over:

1. At man under draging unnlater å andøve, men lar seg drive gjennom setteri, med den følge at man lager klase.
2. At man sleper klaser gjennom setteri.
3. At man setter unna eller på siden av strømmen.

Det vil i fremtiden bli innskjerpet at sildelovens § 4 rammer de her nevnte forhold.

Av andre forhold som det klages over men som allerede er regulert kan nevnes:

4. At man legger seg fast i annen manns reising, jfr. sildelovens § 45.
5. At man bruker for lange reisinger, jfr. sildelovens § 9 nr. 3.

Utgiftene til oppsynet.

I budsjettåret 1949/50 medgikk til administrasjon av oppsynet sør for Stad kr. 169.072,80, hvorav til lønninger kr. 103.250,21, kontorutgifter kr. 5.861,66, telefon- og telegramutgifter kr. 4.504,40, reiseutgifter kr. 2.774,25, materiell kr. 51.499,08 og forskjellig kr. 1.183,20.

Forseelser.

I løpet av sesongen ble utferdiget 110 forelegg, hvorav 1 for overtredelse av lov nr. 3 av 2. juni 1906 om forbud mot utlendingers fiske på norsk sjøterritorium, 9 for overtredelse av merkeloven av 5. desember 1917 og 100 for overtredelse av loven om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937.

Foreleggene for overtredelse av loven om sild- og brislingfiskeriene fordelte seg således på de forskjellige paragrafer:

§ 9 nr. 1 (forankret drivgarnslenk)	5 stk.
§ 10 (ulovlig opphold på setteri)	43 »
§§ 31, 33, 36 (bruk av pelagisk trål om natten uten særskilt tillatelse og skade på andre redskaper ved bruk av sådan trål)	1 »
§ 46 (fiske med håndsnøre mindre enn 25 meter fra låsvegg)	1 »
§ 60 (helligdagsfredningen)	12 »
§ 78 (for sen innmeldelse til oppsynet)	38 »

Av foreleggene ble 86 vedtatt. De resterende ble sendt retten til pådømmelse. Det er avsagt dom overensstemmende med foreleggene i 10 saker. I 2 av sakene ble dog boten redusert. Ytterligere 2 saker er pådømt, men dommene er påanket til Høyesterett. Den ene av dommene var frifinnende. Den annen var fellende, men boten ble satt lavere enn hva oppsynet fant rimelig. To saker er ennå ikke pådømt. De angår overtredelse av §§ 31, 33, 36 og 46.

Samtlige overtredelser av § 10 var begått av settegarnslag. Det ble satt meget inn på å skape respekt for den nye bestemmelse om at det var forbudt å oppholde seg på setteri i tiden fra 1 time etter solnedgang til 1 time før soloppgang. Man har grunn til å tro at dette også lykkes. Det var en god støtte for så vidt at fiskeridomstolen i søre vårsilddistrikt på et unntak nær opprettholdt oppsynets bøtesatser, og dessuten ila de skyldige saksomkostninger.

Overtredelsene av § 60 skyldes i 5 tilfelle drivgarnslag som ikke hadde redskapene sine oppe i tide, og i det sjette tilfelle tilhørte den skyldige et settegarnslag.

Ved avgivelsen av beretningen for 1949 hensto 2 eldre saker —

nemlig 1 fra 1946 og 1 fra 1948 — uavgjort. Begge saker angikk overtredelse av § 29 — altså spørsmålet om inngrep i forkastretten mellom snurpenotlag innbyrdes. Begge saker var videresendt domstolene på de skyldiges hjemsted, til pådømmelse etter straffeprosesslovens § 136 siste ledd, jfr. sildelovens § 73 siste ledd. I begge saker er nå avsagt frifinnende dommer, idet retten ikke fant det bevist at de tiltalte hadde kastet etter at anmelderen hadde brekket ut. Som vanlig i disse saker, sto forklaringene fra de interesserte lag mot hverandre. Episodene var imidlertid iaktatt av utenforstående vitner, og etter oppsynets mening må man i slike tilfelle legge avgjørende vekt på de utenforstående vitners prov. Oppsynet anbefalte derfor at det burde begjæres fornyet behandling vd lagmannsrett. I det ene tilfelle ble imidlertid sådan begjæring for sent fremsatt, og i det annet foreligger ennå ikke underretning om hvorvidt det vil bli fornyet behandling ved lagmannsrett.

Av bøter, inndragninger og saksomkostninger inngikk i budsjettåret 1949/50 kr. 41.040.

T v i s t e s a k e r.

I løpet av sesongen ble det meklet i 124 saker, hvorav 59 gjaldt skade på redskaper, 42 gjaldt kollisjoner mellom fartøyer, 5 berging, 3 lagslutning, 3 tvist om hjelpervederlag og 12 diverse andre forhold.

Av sakene om redskapsskader gjaldt 26 skade på settegarn, 22 skade på drivgarn, 8 skade på snurpenøter og 3 skade på landnøter.

Av sakene som oppsto i oppsynstiden, ble 8 avgjort ved voldgift med oppsynssjefen som oppmann og to av ham oppnevnte fiskere som øvrige dommere. Bare 2 av sakene ble pådømt med hjemmel i sildelovens § 68 annet ledd, det vil si etter begjæring fra en av partene i spesielle saker hvor påstandsbeløpet ikke er over kr. 1.000. Dette var forbausende lite når man tar hensyn til det store antall saker hvor tvistegjenstandens verdi lå under kr. 1.000. Antakelig er bestemmelsen i § 68 annet ledd ennå for lite kjent blant fiskerne — herunder også at begjæring om voldgift må fremsettes før oppsynet heves. Når lovens bestemmelse på dette område blir bedre kjent, er det grunn til å tro at voldgift vil bli alminnelig anvendt i disse saker.

De pådømte voldgiftssaker angikk følgende forhold:

Fordeling mellom landnotlag som har inngått kastelag. Det ble sluttet avtale mellom A, B og C, hvoretter C skulle ha 25 pst. av hva 2 steng utbrakte.

A og B hadde på forhånd oppgitt at de tilsammen hadde 26 mann, mens mannskapet i virkeligheten hadde krav på 25½ mannslott. På forespørsel fra C hadde B opplyst at han hadde 5 bruk ifølge »luter-

avtalen for Sogn og Fjordane» og A at han hadde 3 bruk. C krevet avtalen endret, idet han hevdet at opplysningene var uriktige.

Retten fant at den opprinnelige avtale sto ved makt. Uoverensstemmelsen mellom den oppgitte og forhåndenværende mannskapstyrke var nemlig uvesentlig — og B hadde hatt 5 bruk »ifølge luteravtalen for Sogn og Fjordane«, som lar et kombinert bruk med en landnot og en snurpenot og minst 1 motordory telle for 3 bruk. B hadde et sådant kombinert bruk og dessuten 2 ordinære landnotbruk. A hadde også 3 bruk etter luteravtalen, når unntas at han manglet motordory. Da imidlertid den manglende motordory hadde vært uten betydning i det foreliggende tilfelle, fant retten at den heller ikke burde ha innflytelse på avtalen.

Det var også tvist om fordelingen av bruksparten mellom A og B. Retten fordelte bruksparten med $\frac{2}{6}$ til A og $\frac{4}{6}$ til B, idet luteravtalen ikke kunne legges til grunn for fordelingen mellom dem, idet dette ikke var avtalt.

Fordelingen ved lagslutning mellom snurpenotlag og landnotlag. Mellom landnotlagene A og B var inngått avtale om samarbeid. Det ble senere sluttet lag mellom A og snurpenotlaget C. C hadde på dette tidspunkt sildelast inne. Dessuten hadde laget 2 snurpenøtter hvorav 1 var skadet, vanlig snurpeutstyr og 20 mann. A hadde 1 kastenot, 10 mann og diverse båter og B hadde ingen nøtter, 6 mann og noen båter.

Det ble kastet. Deretter ble tatt inn diverse nøtter som tilhørte de forskjellige lag, likesom B tok inn 1 mann til.

Det ble senere tvist om fordelingen. C påsto seg tilkjent halvparten av kastet. A og B påsto seg prinsipielt tilkjent $\frac{2}{3}$ av kastet. Subsidiært påsto de at mannskapsparten (50 pst.) skulle fordeles med 17 mann på A og B og 16 på C og bruksparten fordelt med $\frac{2}{3}$ til A og B og $\frac{1}{3}$ til C.

Voldgiftsretten uttalte at begge parter måtte lastes fordi man ikke hadde avtalt de nærmere betingelser.

Retten uttalte at det måtte foretas særskilt fordeling av mannskapsparten og bruksparten. Fordelingen ble foretatt på grunnlag av de spesielle forhold som forelå i denne sak. Mannskapsparten ble således fordelt med 17 mann på A og B og 19 mann på C — det vil si hele snurpemannskapet med unntak av stueren. Unntaket for stueren var begrunnet med at landnotlagene var heimelag som ikke hadde særskilte kokker. Man la blant annet vekt på at det i en prekær situasjon var håvet i C. — Med hensyn til bruksparten uttalte retten at A og B på den ene side og C på den annen side var likeverdige med hensyn til bruk da lagsavtalen ble sluttet. Hvis situasjonen var forblitt uforandret, ville bruksparten blitt å fordele likt mellom dem. Da det intet ble avtalt

om fordelingen etter hvert som de nye nøter ble tatt inn, fant retten at bruksparten måtte bli å fordele skjønnsmessig under hensyntaken til den betydning de senere inntatte nøter og båter hadde hatt. I henhold hertil fordeltes bruksparten med $\frac{4}{7}$ til A og B og $\frac{3}{7}$ til C.

Hjelpers vederlagskrav. Snurperen A anmodet hjelperen B om bistand. Det ble avtalt 8 pst. for hjelpen. Samtidig ble spurt om B kunne håve, hvilket ble bekreftet.

A hadde sild inne fra før, og den kunne bare ta ytterligere 600 hl. Da A var fullastet kom et annet hjelpefartøy C, som basen på A eiet, til stede. C ble lagt på kastet. Det ble håvet 345 hl i C før kastet ble sprengt. A tilbød B 8 pst. av det som var håvet i A og C. B anså seg imidlertid berettiget til 8 pst. av det som var håvet i A + 40 pst. av det som ville blitt håvet i B hvis denne var blitt lagt på i stedet for C. Dette kvantum ble oppgitt til ca. 900 hl. — A hevdet på sin side at B's opptreden var årsak til at kastet ble sprengt. Han krevet derfor verdien av ca. 500 hl erstattet av B.

Retten fant at etter avtalens forutsetninger og vanlig praksis skulle det haves i B hvis dette kunne skje uten fare for kastet, hvilket man kunne. Den avtalte godtgjørelse på 8 pst. gjaldt for all annen hjelp enn den som besto i å håve. For håvingen hadde B krav på godtgjørelse overensstemmende med sin påstand. Man fant imidlertid ikke bevis ført for at det ville blitt berget mer om B var blitt lagt på i stedet for C og heller ikke at B hadde forårsaket at kastet sprengtes. B ble derfor tilkjent 8 pst. av det som var håvet i A og 40 pst. av det som var håvet i C.

Skade på snurpenotkast voldt av annen snurper. Snurpenotlaget A drev ned i snurpenotlaget B's not. A hadde ved anledningen benyttet hjelper, og skaden skyldtes enten feilmanøvre fra hjelperen eller at hjelperen hadde dårlig slepetau. Retten fant at A var ansvarlig for den skade som ble voldt av denne grunn.

Mot det fremsatte erstatningskrav gjorde A gjeldende at det måtte falle bort, idet B hadde avslått å låne en not av A. Retten var enig i at det var en feil å avslå lånetilbudet, men avslaget hadde ikke den virkning at erstatningskravet i sin helhet falt bort. Det falt kun bort for den del av tapet som måtte ansees oppstått etterat B kunne hatt den tilbudte not i sine notbåter i fangstdyktig stand.

Skade på landtau under konkurranse om fangstplass. Snurperne A og B ville begge forsøke å erobre C's lyseplass da C forlot denne. A hadde ligget i nærheten hele natten, men B kom til kort før C skulle forlate stedet. Begge satte opp landtau — og under manøvreringen med

å komme frem til C's plass, skadet A B's landtau. Begge hevdet å ha best rett til plassen, idet de hver for seg påsto å ha tatt det første skritt til å sikre seg plassen.

Etter de opplysninger som forelå, var det umulig å avgjøre hvem som først hadde tatt skritt til å sikre seg plassen. Man måtte derfor legge til grunn at de hadde begynt samtidig. Under arbeidet med å sikre seg plassen pliktet da begge parter gjensidig å ta tilbørlig hensyn til hverandre. Dette hadde ikke A gjort, og han ble dømt til å erstatte den voldt skade.

Erstatningsansvar ved sammendrivning mellom snurpenot og drivgarn om dagen. Drivgarnslaget A krevet erstattet skade på drivgarn og fisketap som var voldt av snurpenotlaget B på grunn av sammendrivning om dagen.

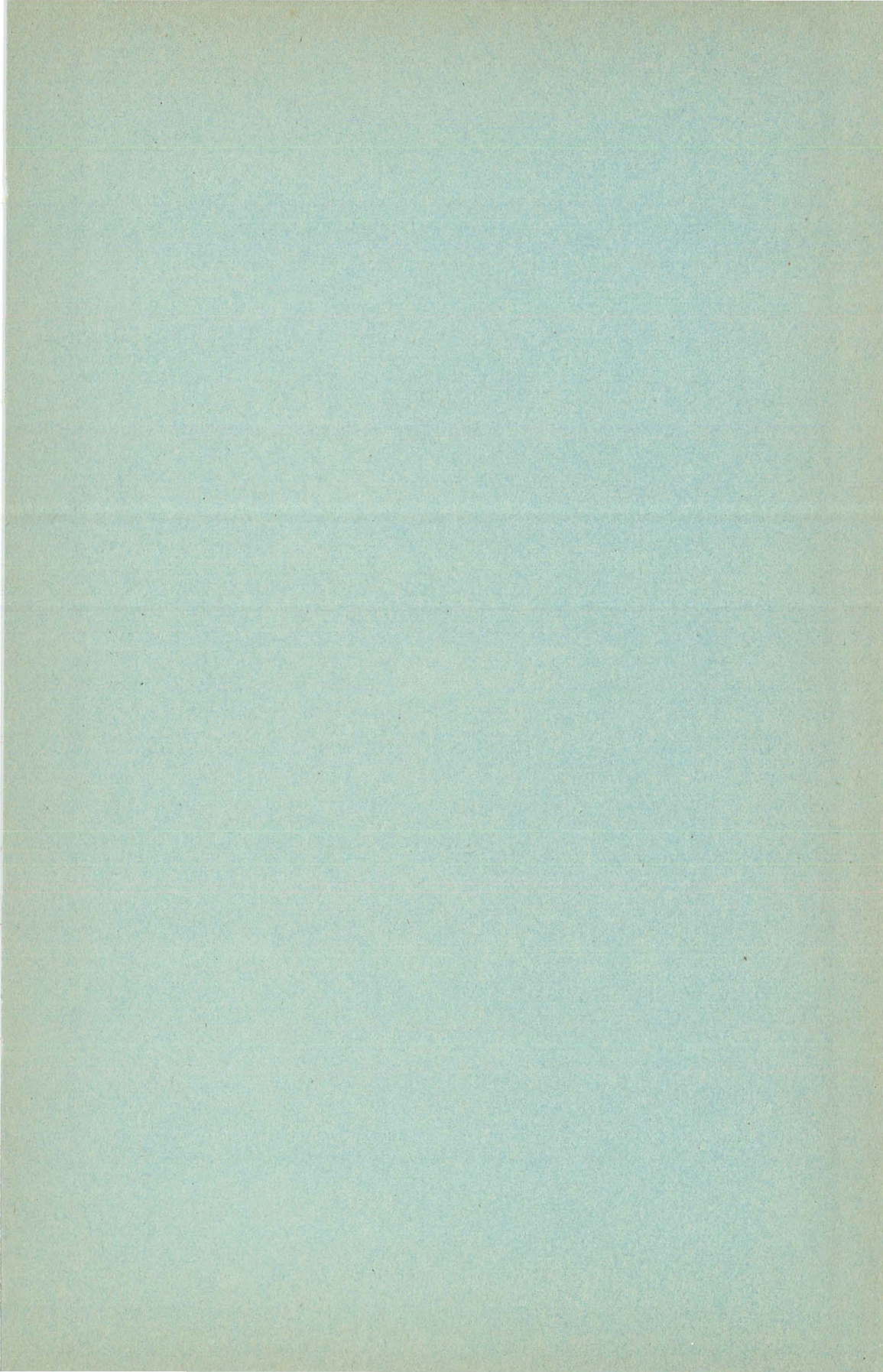
Retten fant at A hadde begynt å sette sine redskaper først. A var berettiget til dette selv om det kunne forutsettes å bli storkasting.

På den annen side hadde B kastet i forsvarlig avstand.

Da ingen av partene kunne lastes i anledning utsettingen av redskapene, pliktet begge å foreta det som var nødvendig for å avverge sammendrivning. Retten fant at begge parter for så vidt hadde forsømt seg. B hadde ikke vært tilstrekkelig oppmerksom på drivgarnslenken og hadde ikke tauet klar denne. Driveren på sin side hadde ikke tatt effektive forholdsregler for å tauen lenken klar — noe som kunne vært gjort, idet lenken var på 8 garn. Retten fant at partene hadde like stor feil, og tilkjente som følge herav bare halv erstatning.

Erstatningsansvar ved draging av sammenviklede redskaper. A og B hadde garnsetninger i samme klase. A anmodet B om å tauen ham mens han arbeidet med klasen. B tauet på A i 2—3 timer. A fant klasen for tung til å ta opp i sin helhet. Han løste derfor sine egne garn, festet B's blåse til sleperen og gjorde tegn til B at han forlot feltet. Da B halte inn sleperen, viste det seg at blåsen var festet til en fremmed sleng. Han lot derfor klasen fire ut igjen og krevet sitt tap erstattet av A.

Retten fant det ikke godtgjort at blåsen var festet til en fremmed sleng av A. Det var mer sannsynlig at dette måtte være gjort av andre på et tidligere tidspunkt. Det kunne bebreides A at han forlot feltet uten å yte B fortsatt hjelp, idet A var oppmerksom på hvor stor klasen var. Dette kunne dog ikke få innflytelse på erstatningsplikten — særlig da B sluttet å dra så snart han konstaterte at hans egne blåser var festet til en fremmed sleng uten å undersøke om garnene likevel var i klasen.

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen